

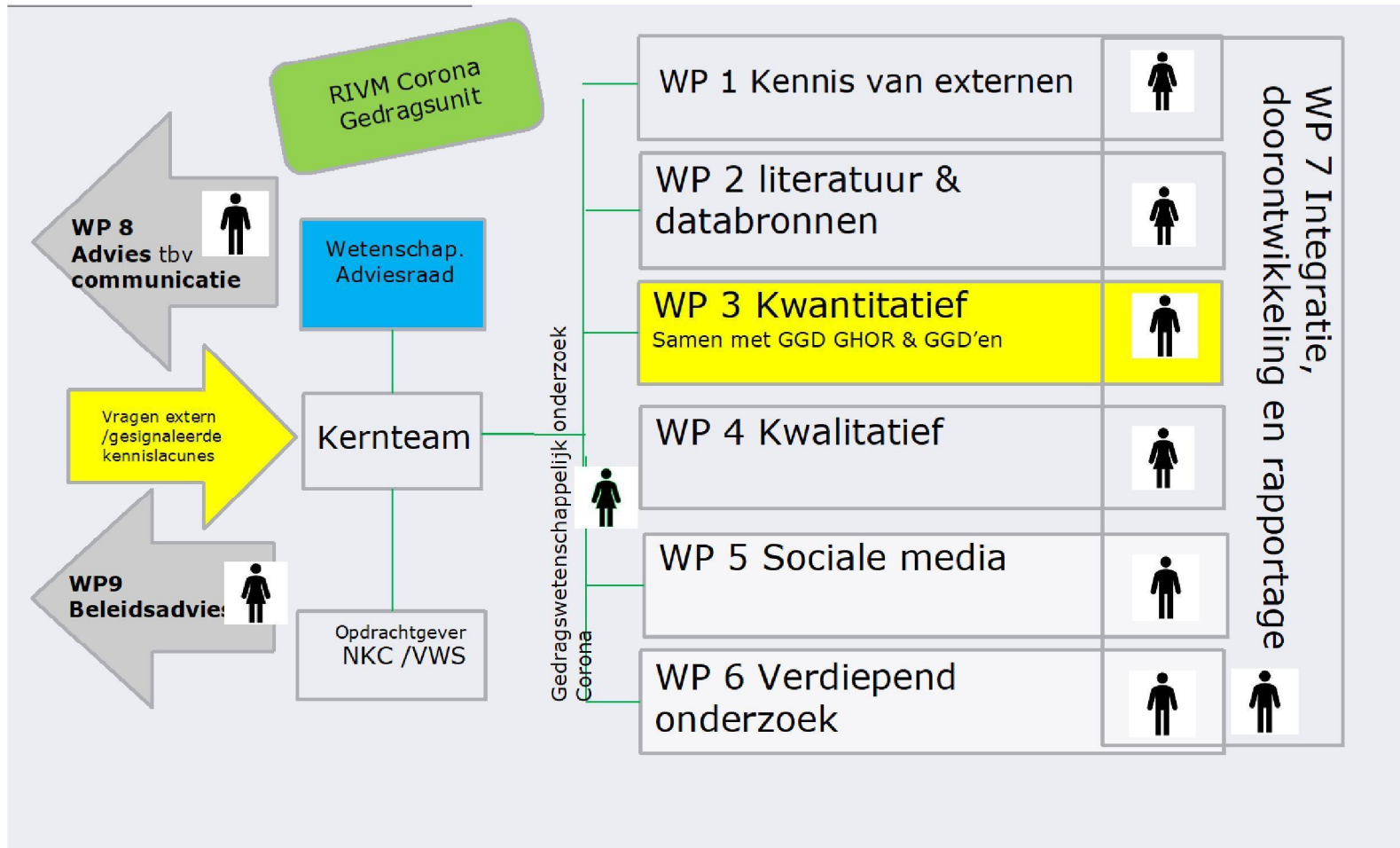

Amsterdam School of Communication Research / ASCoR

Communicatie en gedragsbeïnvloeding tijdens de COVID-19 crisis

5.1.2e

17 juni 2020

WP3: Onderzoek naar gedrag & welzijn

Vragenlijst onderzoek samen met GGDGHOR/GGD-en,

3-wekelijks:

- Gedrag: alle (actuele) corona-maatregelen
- Determinanten: bv. Risicopercepties, draagvlak, normen
- Welzijn: sociaal, fysiek, mentaal
- Deelnemers, R1: 90.000; R2: 53.000; R3: 48.000 (64.000)
- 5 metingen (april – juli 2020);
- 3^e meting afgerond

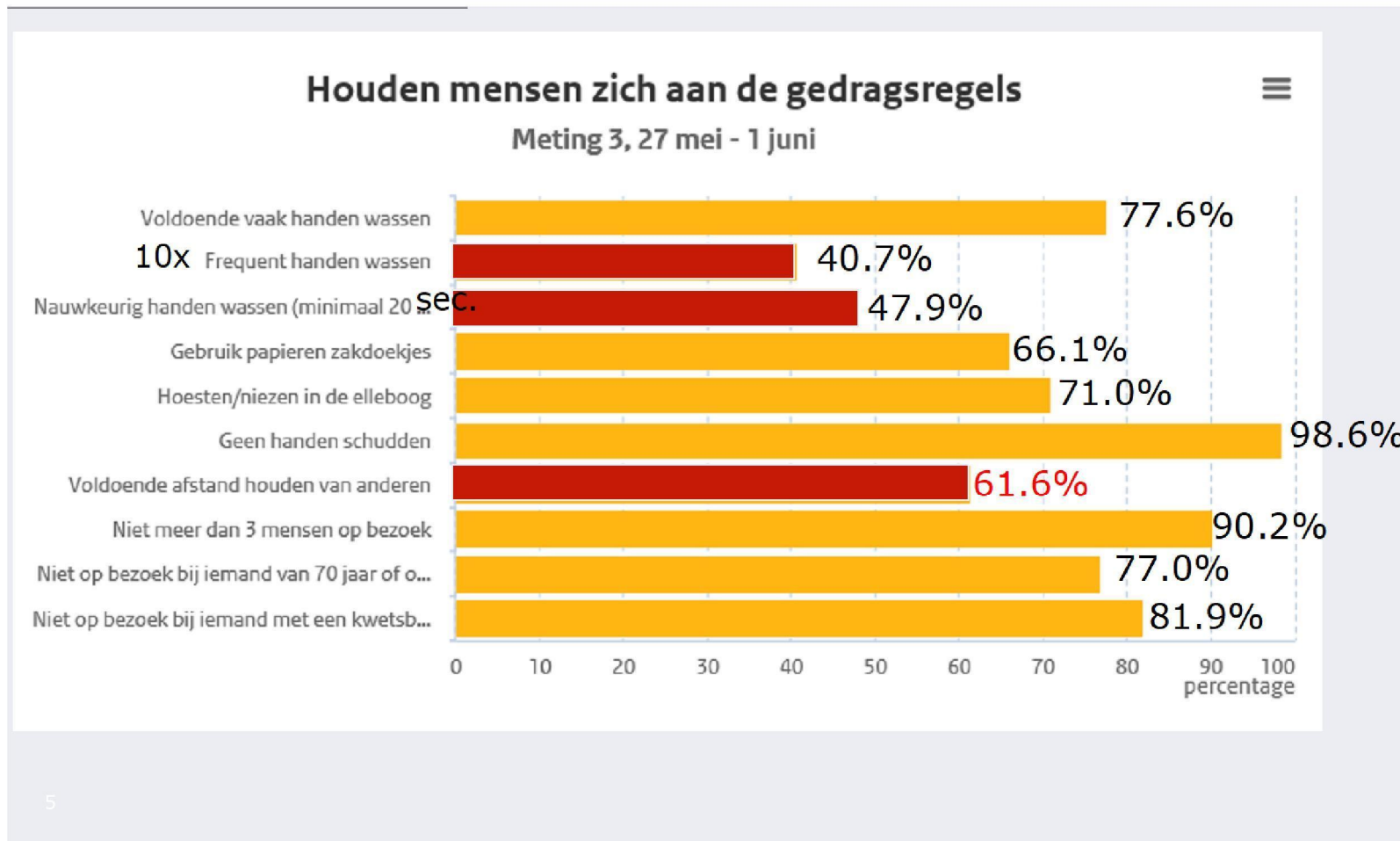
WAAROM ZOULDEN MENSEN DIT DOEN?

Protect each other,
keep 1,5 meter distance

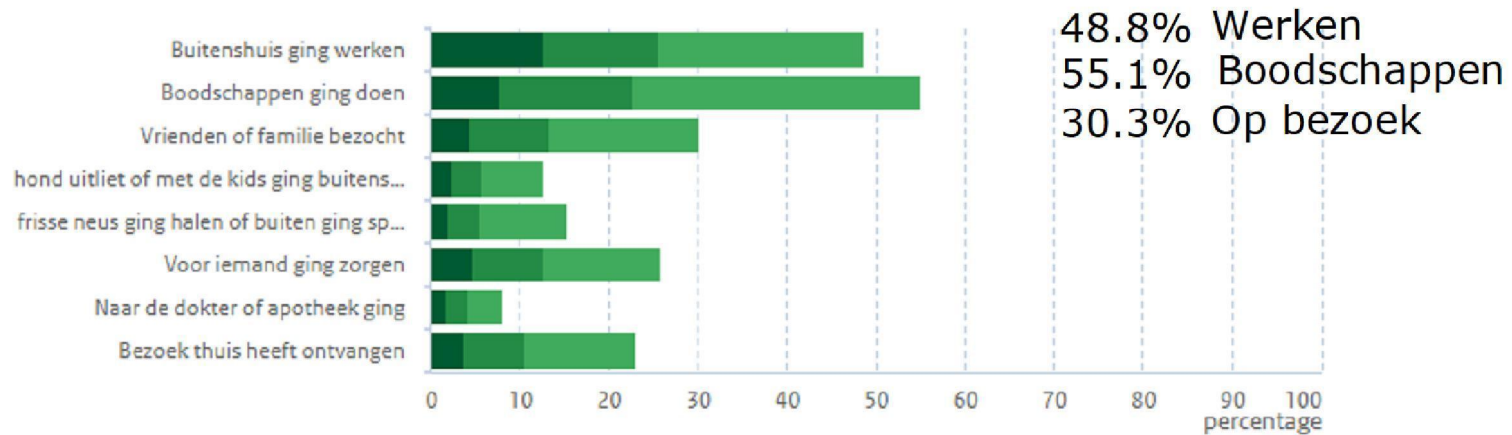
 ProRail

Hoe vaak kwamen mensen te dichtbij? Regelmatig t/m meestal

Meting 3, 27 mei - 1 juni

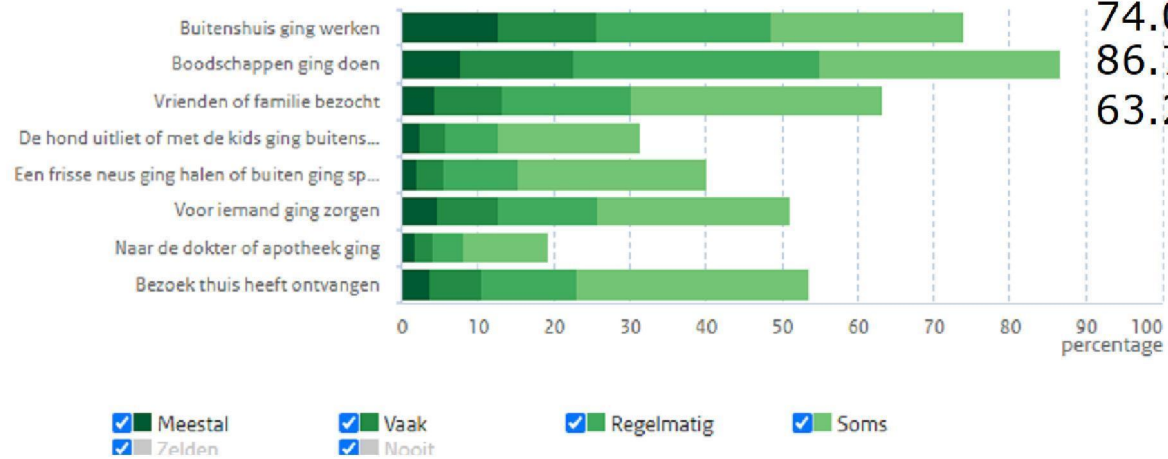
Meestal   Vaak   Regelmatig   Soms
 Zelden   Nooit

Hoe vaak kwamen mensen te dichtbij?

Meting 3, 27 mei - 1 juni

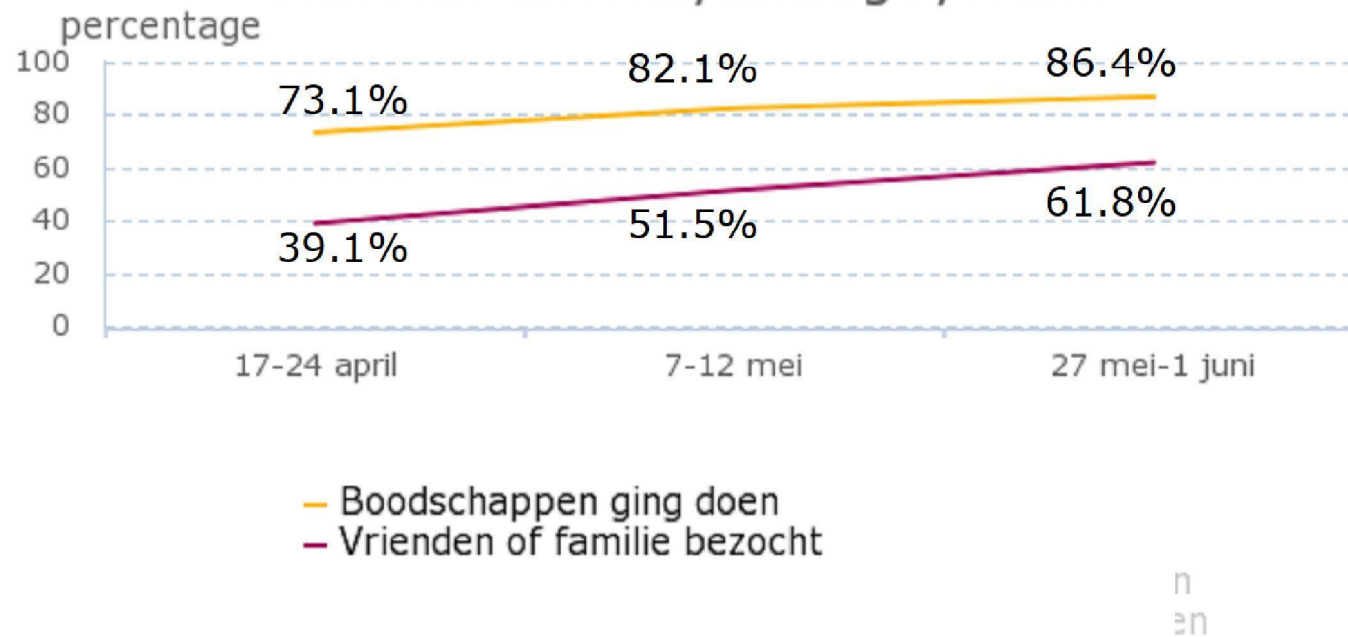
Soms t/m meestal

74.0% werken
86.7% boodschappen
63.2% op bezoek

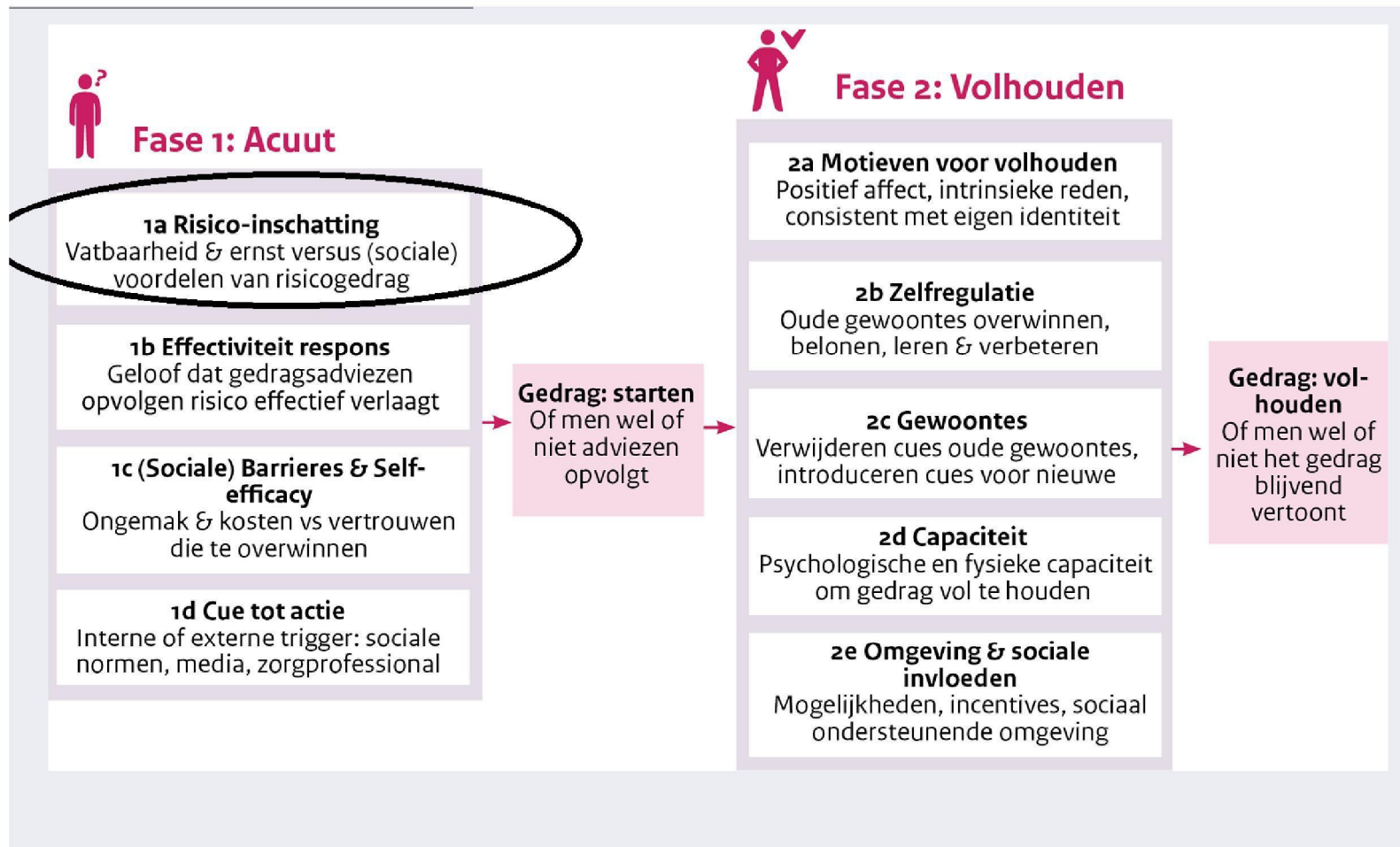

Verandering in het dichtbij komen

Soms tot meestal, meting 1, 2 en 3

Basis gedragsmodel RIVM corona gedragsunit

Risico-inschatting ongezond gedrag (vatbaarheid)

Als ik dichterbij kom dan 1.5 m., word ik besmet met corona

Ernst risico's ongezond gedrag

Als ik word besmet met corona, heeft dat ernstige gevolgen

(sociale) voordelen ongezonde gedrag

Ik wil leuke dingen doen met mijn vrienden

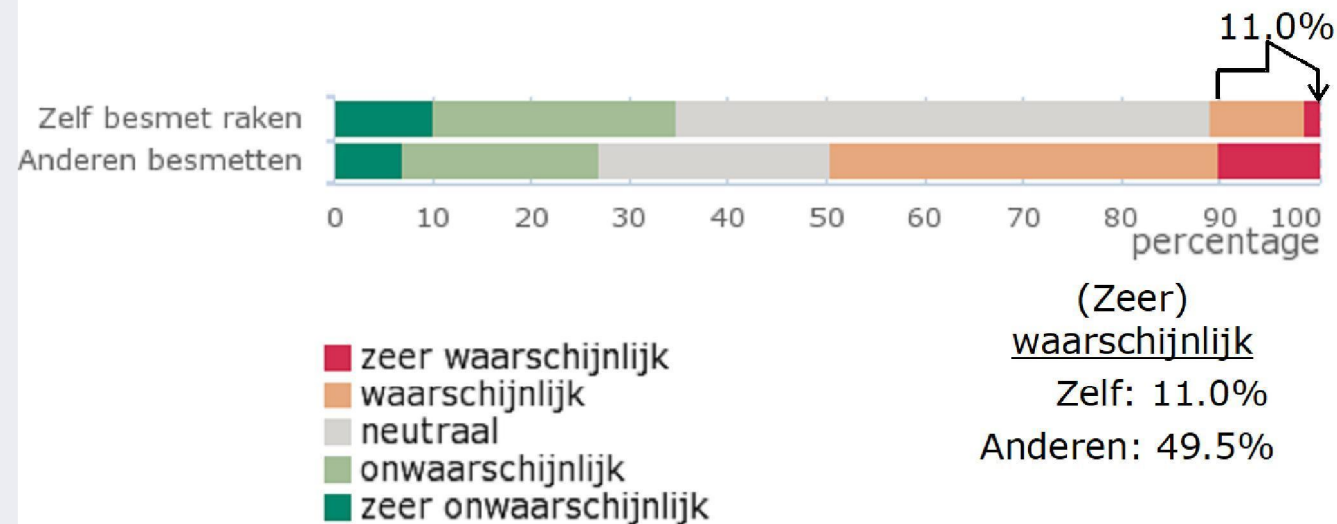
Als het warm is, wil ik lekker op het strand liggen

Ik vind het belangrijk om te demonstreren tegen racisme

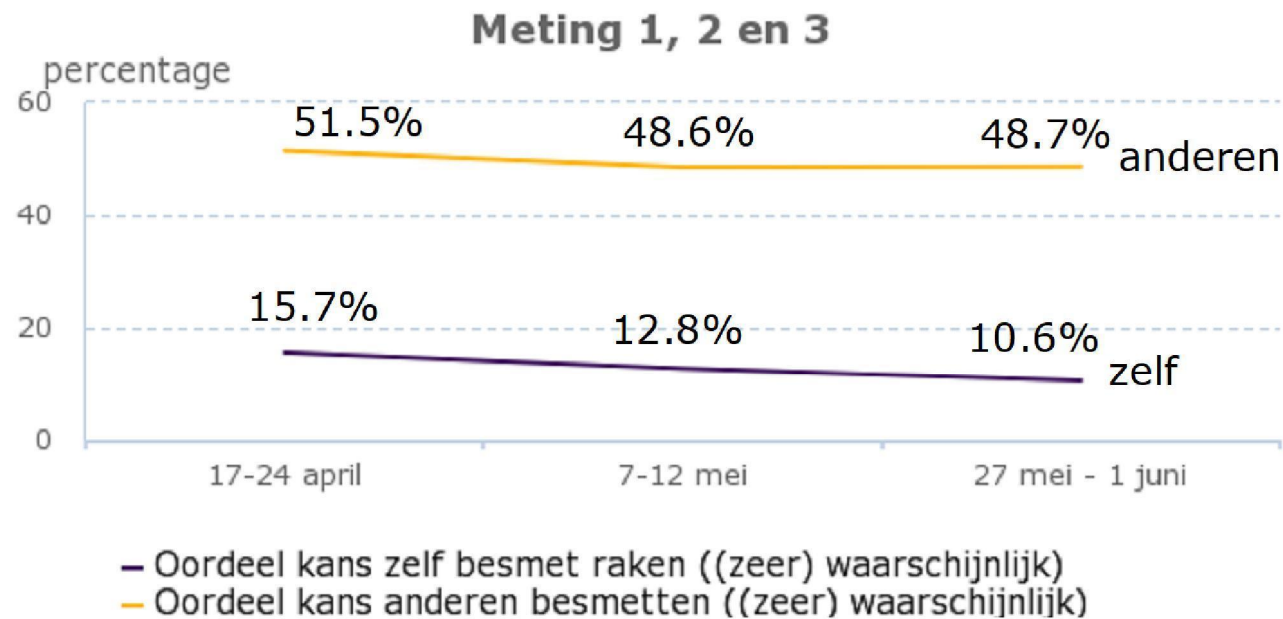
Als ik met vrienden naar demonstratie gaan, blijf ik bij groep horen

Risico-inschatting ongezond gedrag (vatbaarheid)

- Kans zelf besmet te raken
- Kans anderen te besmetten (als zelf besmet)

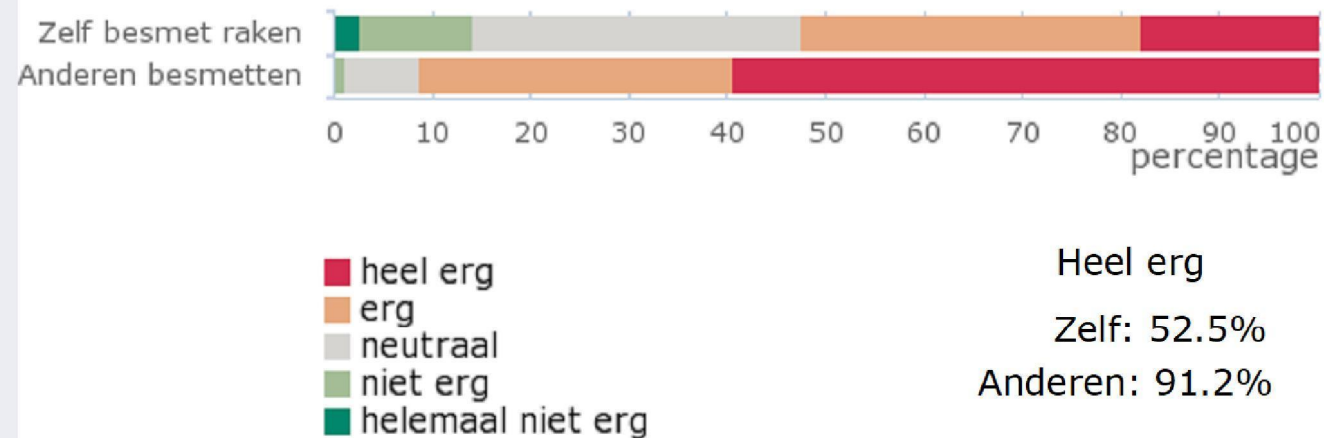

- Verandering kans zelf besmet te raken
- Verandering kans anderen besmetten (als zelf besmet)

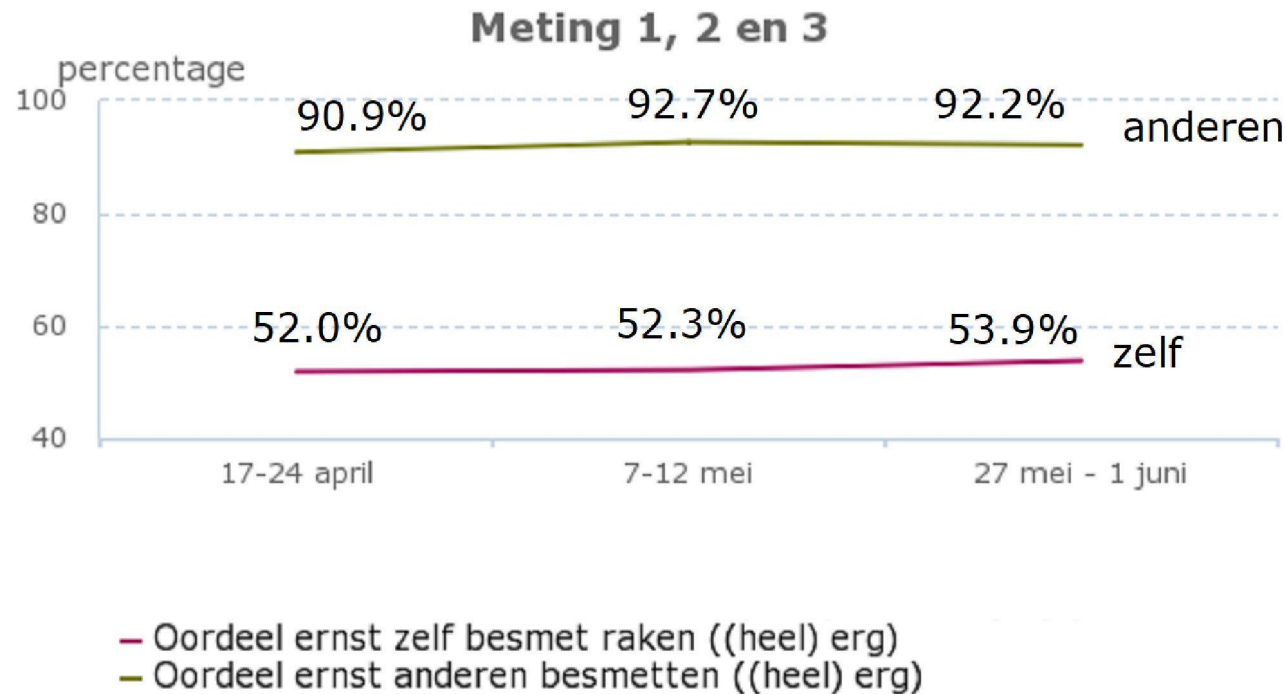

Ernst risico's ongezond gedrag

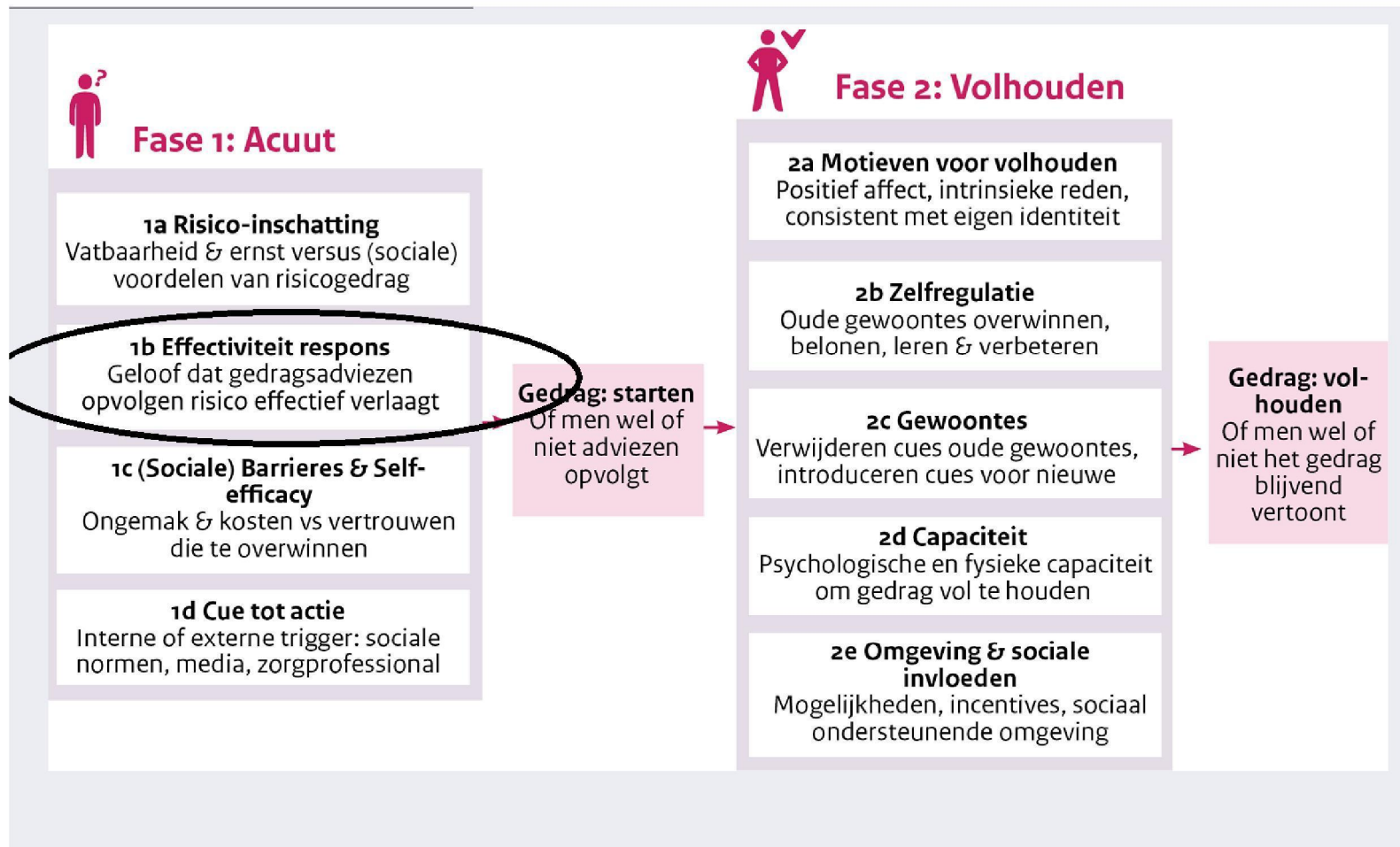
- Ernst zelf besmet te raken
- Ernst anderen te besmetten (als zelf besmet)

- Verandering ernst zelf besmet te raken
- Verandering ernst anderen besmetten (als zelf besmet)

Basis gedragsmodel RIVM corona gedragsunit

Risico-inschatting ongezond gedrag (vatbaarheid)

Ernst risico's ongezond gedrag

Opvolgen gedragsadvies verlaagt risico effectief
(respons effectiviteit)

Als ik 1.5 meter afstand houd van anderen, verkleint dat de kans dat ik word besmet met corona

(sociale) voordelen ongezonde gedrag

Hoe goed helpen de gedragsregels

Meting 3, 27 mei - 1 juni

24.4% 1.5 meter

=3.4 miljoen 18+
Nederlanders

- Helpt heel veel
- Helpt veel
- Helpt een beetje
- Helpt nauwelijks
- Helpt niet

Feedback

Hoe goed helpen de 2 nieuwste gedragsregels

Meting 3, 27 mei - 1 juni

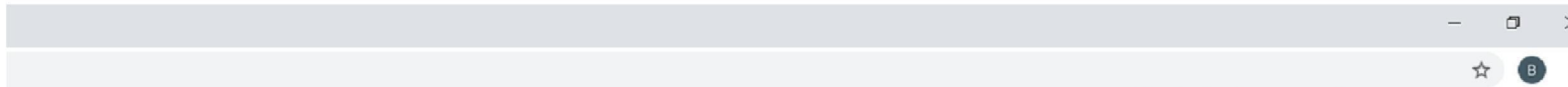
18.7% Testen

75.1% Mondkapjes
in OV

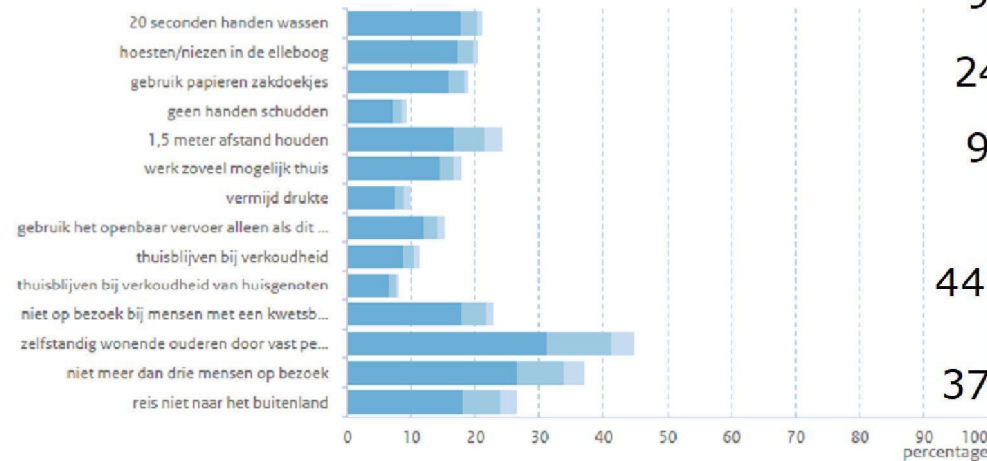

- helpt heel veel
- helpt veel
- helpt een beetje
- helpt nauwelijks
- helpt niet
- weet ik niet

Hoe goed helpen de gedragsregels

Meting 3, 27 mei - 1 juni

Helpt heel veel
  Helpt veel
  Helpt een beetje
  Helpt nauwelijks
 Helpt niet

Helpt hoogstens

beetje

9.3% **Handen schudden**

24.4% **1.5 meter**

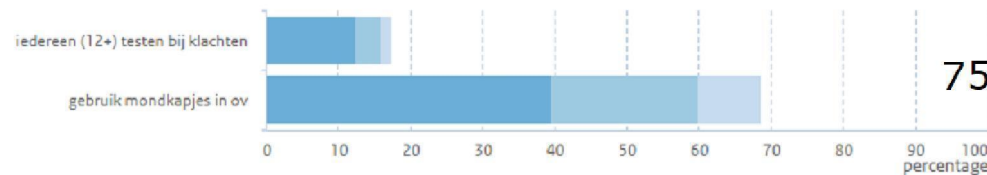
9.9% **Vermijd drukte**

44.9% **Ouderen alleen vaste bezoeker**

37.1% **Max 3 mensen op bezoek**

Hoe goed helpen de 2 nieuwste gedragsregels

Meting 3, 27 mei - 1 juni

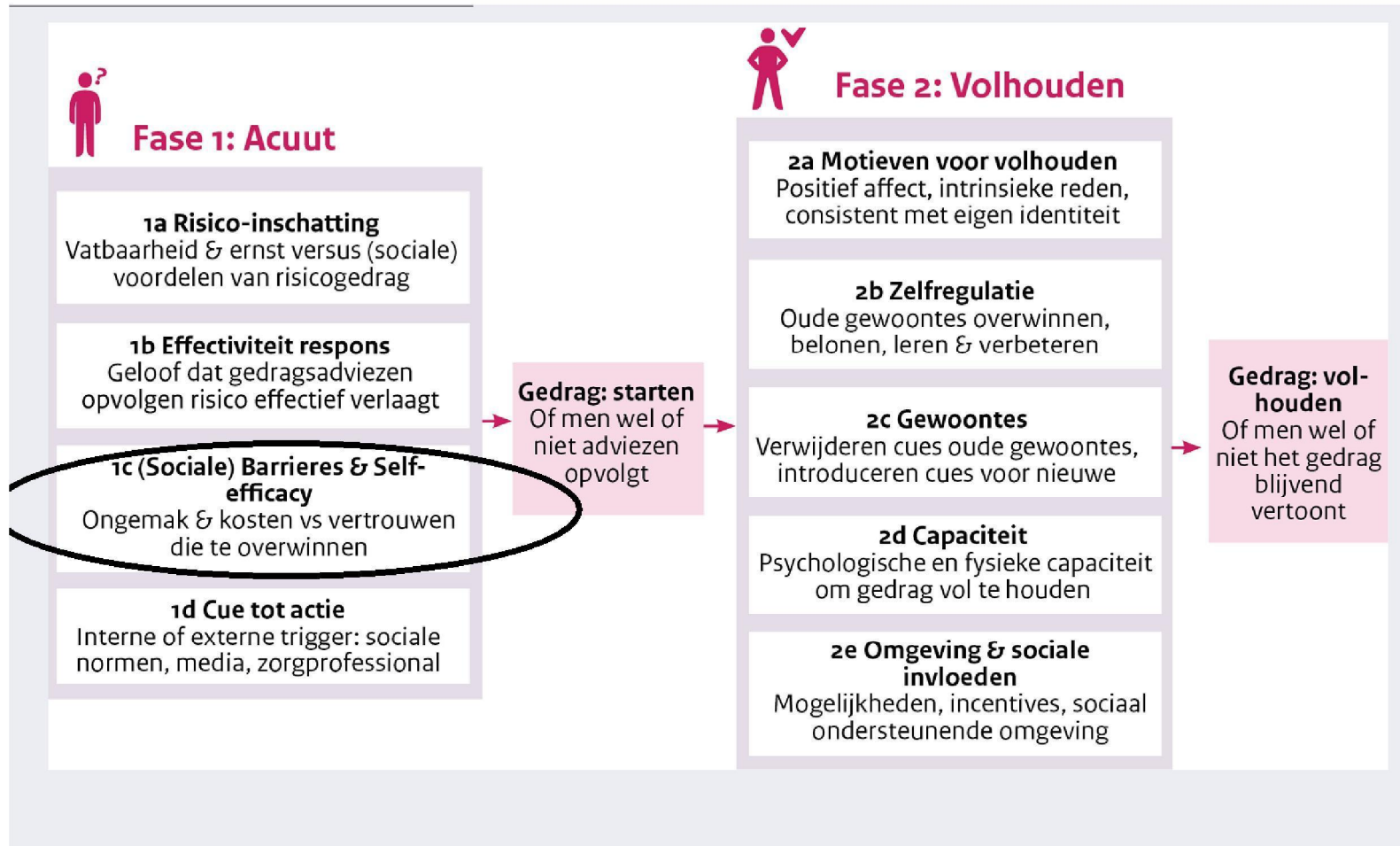

75.1% **Mondkapjes in OV**

Helpen de gedragsregels?

	1,5 meter afstand houden	Vershil met eerdere meting
17-24 april	86.3%	
7-12 mei	87.1%	+0.8%
27 mei - 1 juni	78.1%	-9.0%

Basis gedragsmodel RIVM corona gedragsunit

Risico-inschatting ongezond gedrag (vatbaarheid)

Ernst risico's ongezond gedrag

Opvolgen gedragsadvies verlaagt risico effectief
(respons effectiviteit)

Gezonde gedrag is moeilijk/makkelijk(eigen effectiviteit)

Ik vind het moeilijk om 1.5 meter afstand te houden van anderen

(sociale) voordelen ongezonde gedrag

[Hoe moeilijk is het om](#) [Hoe makkelijk is het om](#)

Hoe moeilijk is het om je aan de gedragsregels te houden

Meting 3, 27 mei - 1 juni

(heel) moeilijk

1.5 meter afstand houden

34.8% 1.5 meter

- heel moeilijk
- heel makkelijk
- moeilijk
- niet van toep...
- neutraal
- makkelijk

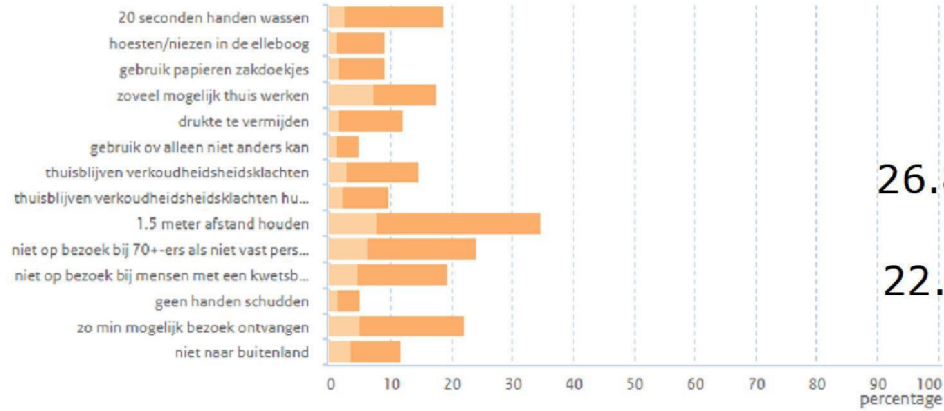
22

[Hoe moeilijk is het om](#)

[Hoe makkelijk is het om](#)

Hoe moeilijk is het om je aan de gedragsregels te houden

Meting 3, 27 mei - 1 juni

(heel) moeilijk

34.8% 1.5 meter

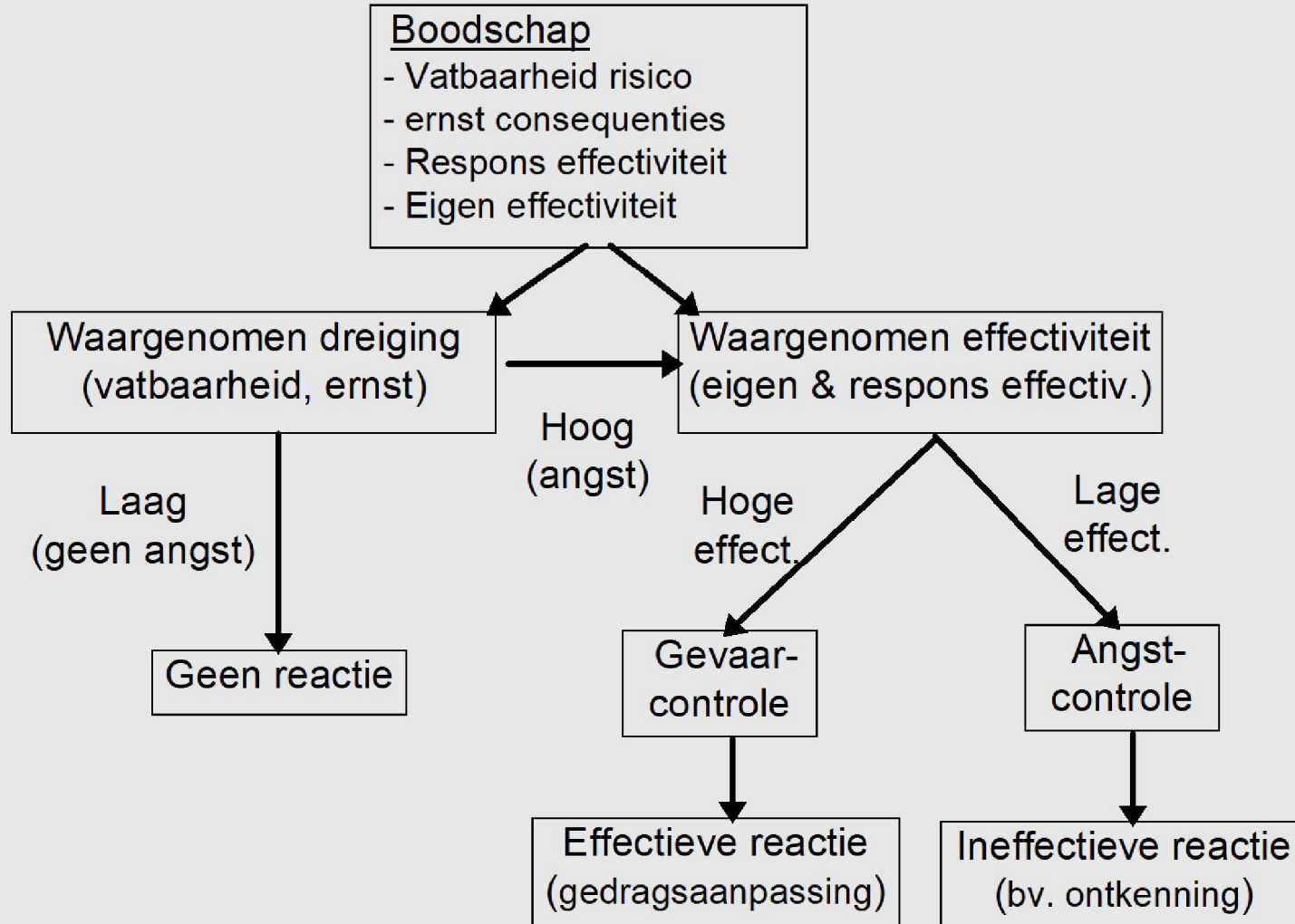
26.8% Ouderen alleen vaste bezoeker

22.4% Max 3 mensen op bezoek

- heel moeilijk
- moeilijk
- neutraal
- makkelijk
- heel makkelijk
- niet van toep...

Hoe moeilijk is het?

	1,5 meter afstand houden	Vershil met eerdere meting
17-24 april	22.6%	
7-12 mei	27.5%	+4.9%
27 mei - 1 juni	32.9%	+5.4%

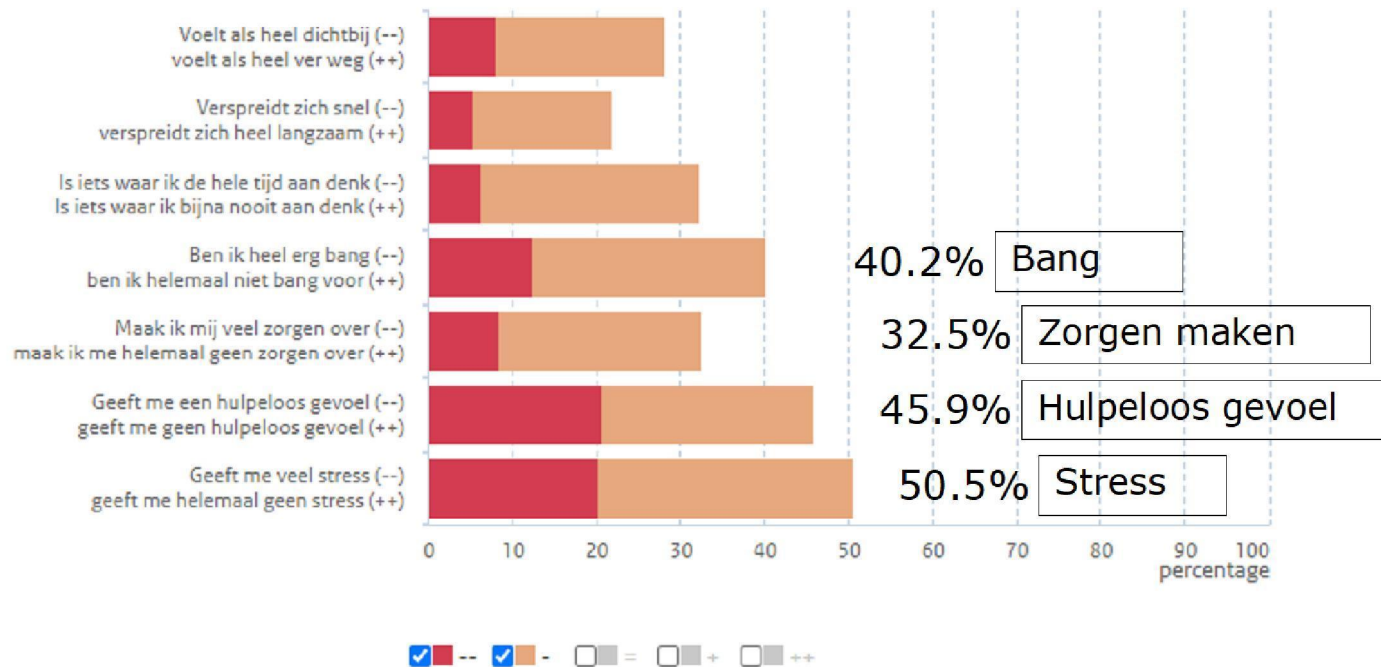

Angst en zorgen

Stellingen over invloed van coronavirus op emotie

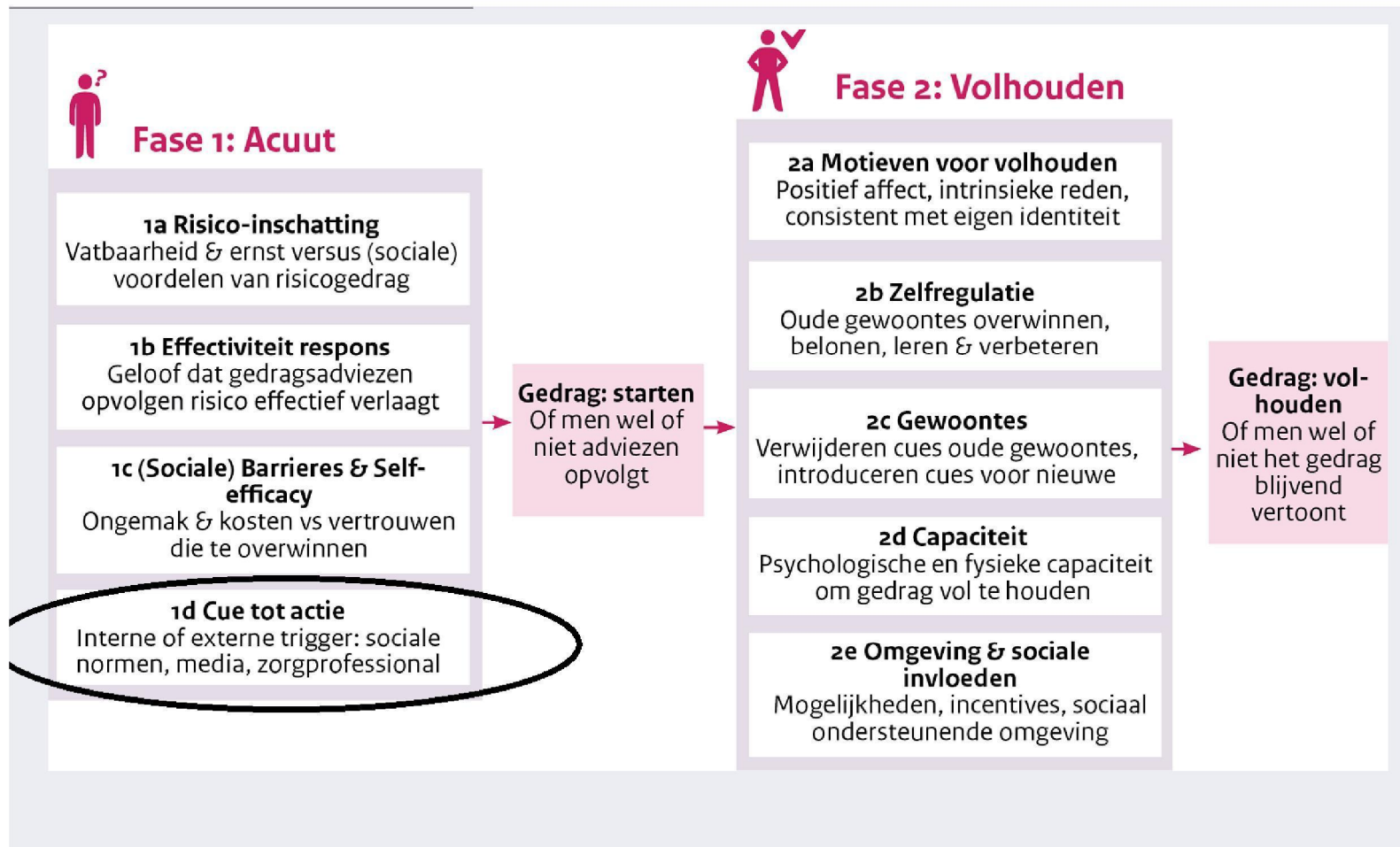
Meting 3, 27 mei - 1 juni

Blauw heeft effect op
verandering in gedrag

Risico-inschatting ongezond gedrag (vatbaarheid)	11.0%
Ernst risico's ongezond gedrag	52.5%
Opvolgen gedragsadvies verlaagt risico effectief (respons effectiviteit)	75.6%
Gezonde gedrag is moeilijk (eigen effectiviteit)	34.8%
Angst	40.2%

Basis gedragsmodel RIVM corona gedragsunit

De mens is een sociaal dier

Beïnvloeding/preventie vanuit professionals, gericht op burgers

Mensen worden vooral beïnvloed door andere mensen
Deze sociale invloed is er altijd, elke dag

Sociale invloed

- Descriptieve norm: Informatie over gedrag van anderen
- Injunctieve norm: Informatie over acceptatie van gedrag

Informatief: Normen geven aan wat objectief beste is

Normatief: Normen geven aan wat geaccepteerd is

Amsterdam

ation Research / ASCoR

Sociale invloed

Normen geven structuur aan interacties (maakt andere mensen voorspelbaar) en maakt daardoor leven in groepen mogelijk

Door conformeren weet de groep zeker dat ze het juiste doen en kunnen ze als groep in stand blijven.

DAM

t de
niet

et Explorer

id k...?

f FMG ICT-b

k

0:05 / 0:31

Spotje buurtmannelijke met matras

afvalenergiebedrijf · 35 video's

Abonneren 22

Leuk

Over

Delen

Toevoegen aan

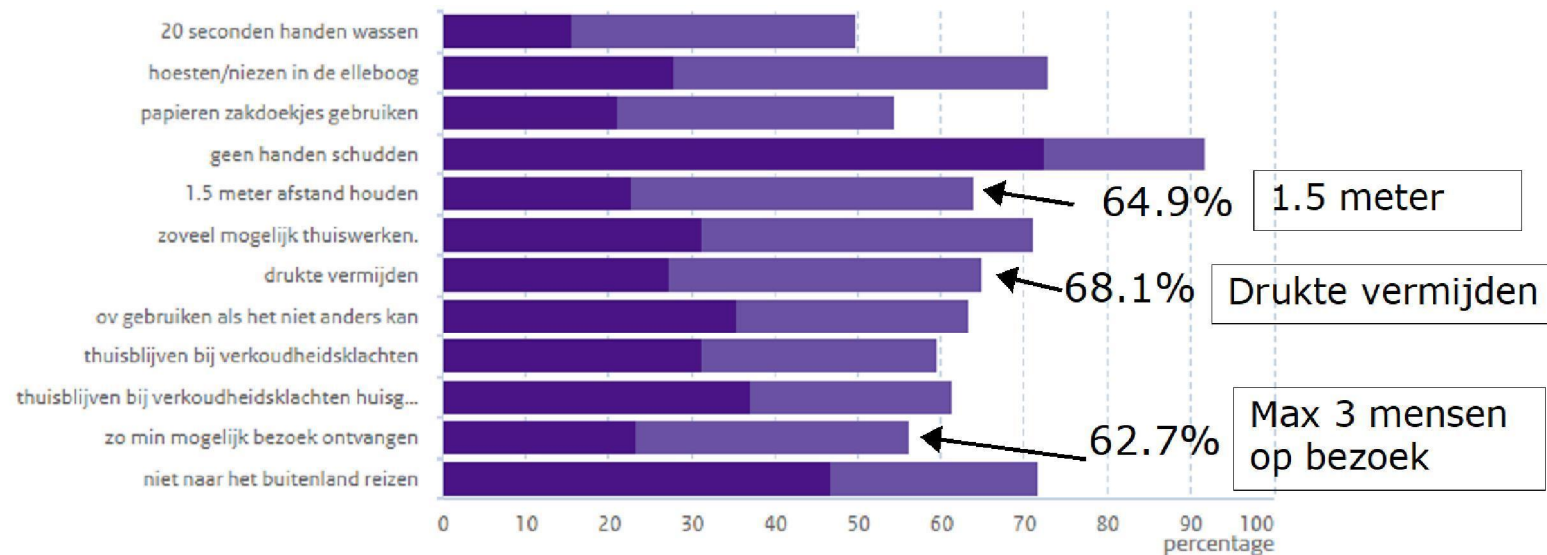
- Communiceer niet hoeveel mensen zich ongewenst gedragen
- Laat niet het ongewenste gedrag zien
- Laat het gewenste gedrag zien
- Laat het gewenste gedrag zien van groep waarmee men zich identificeert

Ik zie de meeste mensen in mijn naaste omgeving

Meting 3, 27 mei - 1 juni

(helemaal) mee eens

helemaal mee...
  mee eens
  neutraal
  mee oneens
 helemaal mee...
  weet ik niet

Risico-inschatting ongezond gedrag (vatbaarheid)

Ernst risico's ongezond gedrag

Opvolgen gedragsadvies verlaagt risico effectief
(respons effectiviteit)

Gezonde gedrag is moeilijk/makkelijk(eigen effectiviteit)

Angst

Voor- en nadelen (on)gezonde gedrag

Descriptieve norm (wat meeste mensen doen)

Identiteit/zelfbeeld

rtting

<https://www.youtube.com/watch?v=XoVCaTICCOM&feature=youtu.be>

COVID-19

Ontvang de laatste informatie van de Rijksoverheid over COVID-19.

tot 2m11s

[MEER INFORMATIE](#)

Meer informatie op Google

- Ten eerste dat ik vorig weekend echt trots was op ons land. Ondanks het stralende weer en met de nodige inzet van burgemeesters is het in het hele land gelukt de regels in acht te nemen. We bleven zoveel mogelijk thuis en als we de deur uitgingen voor een wandeling, een boodschap of een fietstochtje dan hielden we die anderhalve meter afstand. En natuurlijk, er waren uitzonderingen, maar daar is steeds streng op gehandhaafd. En die paar uitzonderingen doen niets af aan het feit dat Nederland zich vorig weekend van zijn beste kant heeft laten zien. We hebben dit dus voor elkaar over. En het is ook meteen de enige manier. Want de cijfers laten nu voorzichtig zien dat het allemaal niet voor niets is. Het aantal besmettingen, het aantal ziekenhuisopnamen en dus het aantal mensen op de intensive care afdelingen, die stijgen minder snel, die aantallen.

- Ten eerste dat ik vorig weekend **echt trots was op ons land**. Ondanks het stralende weer en met de nodige inzet van burgemeesters is het in het hele land gelukt de regels in acht te nemen. We zijn zoveel mogelijk thuis en als we de deur uitgingen voor een wandeling of een fietstochtje dan hielden we die anderen in de gaten. En natuurlijk, er waren uitzonderingen, maar daar is steeds streng op gehandhaafd. En die paar uitzonderingen doen niets af aan het feit dat Nederland zich vorig weekend van zijn beste kant heeft laten zien. We hebben dit dus voor elkaar over. En het is ook meteen de enige manier. Want de cijfers laten nu voorzichtig zien dat het allemaal niet voor niets is. Het aantal besmettingen, het aantal ziekenhuisopnamen en dus het aantal mensen op de intensive care afdelingen, die stijgen minder snel, die aantallen.

Positieve feedback

- Ten eerste dat ik vorig weekend echt trots was op ons land. Ondanks het stralende weer en met de nodige inzet van burgemeesters is het **in het hele land gelukt de regels in acht te nemen**. We bleven zoveel mogelijk thuis en als we de deur uitgingen voor een wandeling, een boodschap fietsen of een veldje, hielden we die anderhalve meter afstand. En ja, we weten dat het niet perfect is, maar daar is steeds streng op gehandhaafd. Het doet niets af aan het feit dat Nederland zich vorig weekend van zijn beste kant heeft laten zien. We hebben dit dus voor elkaar over. En het is ook meteen de enige manier. Want de cijfers laten nu voorzichtig zien dat het allemaal niet voor niets is. Het aantal besmettingen, het aantal ziekenhuisopnamen en dus het aantal mensen op de intensive care afdelingen, die stijgen minder snel, die aantallen.

Eigen
effectiviteit
(we kunnen het)

Descriptieve
norm

- Ten eerste dat ik vorig weekend echt trots was op ons land. Ondanks het stralend weer, de nodige inzet van burgemeesters is het in het hele land gelukt om de juiste maatregelen te nemen. We bleven zoveel mogelijk thuis en als we de straat op gingen voor een wandeling, een boodschap of een fietstochtje dan hielden we die anderhalve meter afstand. En natuurlijk, er waren uitzonderingen, maar daar is steeds streng op gehandhaafd. En die paar uitzonderingen doen niets af aan het feit dat Nederland zich vorig weekend van zijn beste kant heeft laten zien. We hebben dit dus voor elkaar over. En het is ook meteen duidelijk dat de maatregelen werken. Want de cijfers laten nu voorzichtig zien dat het allemaal effectief is. Het aantal besmettingen, het aantal ziekenhuisopnamen en dus het aantal mensen op de intensive care afdelingen, die stijgen minder snel, die aantallen.

Descriptieve
norm

Nadelen
ongezonde
gedrag

- Ten eerste dat ik vorig weekend echt trots was op ons land. Ondanks het stralende weer en met de nodige inzet van burgemeesters, het in het hele land gelukt de regels in acht te nemen. We bleven thuis en als we de deur uitgingen voor een wandeling, een fietstochtje dan hielden we die anderhalve meter afstand en natuurlijk, er waren uitzonderingen, maar daar is steeds streng op gehandhaafd. En die paar uitzonderingen doen niets af aan het feit **dat Nederland zich vorig weekend van zijn beste kant heeft laten zien**. We hebben dit dus voor elkaar over. En het is ook meteen de enige manier. Want de cijfers laten nu voorzichtig zien dat het allemaal er niets is. Het aantal besmettingen, het aantal ziekenhuisopnames, het aantal mensen op de intensive care afdelingen, die stijgen.

Descriptieve norm

Positieve feedback

- Ten eerste dat ik vorig weekend echt trots was op ons land. Ondanks het stralende weer en met de nodige inzet van burgemeesters is het in het hele land gelukt de regels in acht te nemen. We bleven zoveel mogelijk thuis en alsnog de deur uitgingen voor een wandeling, een boodschap of een afhaalbestelling. We hielden we die anderhalve meter afstand. En natuurlijk, er waren nog wel mensen die de regels niet opgevolgd hebben, maar daar is steeds streng op gehandhaafd. En die maatregelen doen niets af aan het feit dat Nederland zich vorig weekend van zijn beste kant heeft laten zien. **We hebben dit dus voor elkaar over.** En het is ook meteen de enige manier. Want de cijfers laten nu voorzichtig zien dat het allemaal niet voor niets is. Het aantal besmettingen, het aantal ziekenhuisopnamen en dus het aantal intensive care afdelingen, die stijgen minder snel, die a

Identiteit /
zelfbeeld

Positieve
feedback

- Ten eerste dat ik vorig weekend echt trots was op ons land. Ondanks het stralende weer en met de nodige inzet van burgemeesters is het in het hele land gelukt de regels in acht te nemen. We bleven zoveel mogelijk thuis en als we de deur uitgingen voor een wandeling, een boodschap of een fietstochtje dan hielden we die afstand van twee meter afstand. En natuurlijk, er waren uitzonderingen, maar dat werd streng op gehandhaafd. En die paar uitzonderingen doen niet af aan de indruk dat Nederland zich vorig weekend van zijn beste kant heeft laten zien. We hebben dit dus voor elkaar over. En het is ook meteen de enige manier. **Want de cijfers laten nu voorzichtig zien dat het allemaal niet voor niets is. Het aantal besmettingen, het aantal ziekenhuisopnamen en dus het aantal mensen op de intensive care afdelingen, die stijgen minder snel, die aantallen.**

Response
effectiviteit
(het helpt)

- En de deskundigen vertellen ons dat dit komt door alle maatregelen én doordat we ons daaraan houden natuurlijk. Dat is positief, maar er schuilt ook een risico in. Het risico namelijk dat mensen denken dat ze wel weer wat lossen met alle regels kunnen omgaan. En op zich snap ik dat, maar laat ik wel heel duidelijk zeggen: een grotere fout kunnen we bijna niet met elkaar maken. Als we nu niet volhouden, dan doen we in no time alles teniet wat er is opgebouwd en schieten we meteen weer naar een nieuwe hoge piek, met alle gevolgen van dien voor de ziekenhuizen en daarmee de schoonmakers, de patiëntenvoerders, de verpleegkundigen en de artsen die daar werken.

- En de deskundigen vertellen ons dat dit **komt door alle maatregelen én doordat we ons daaraan houden natuurlijk**. Dat is positief, maar er schuilt ook een risico in. Het risico namelijk dat mensen denken dat ze wel weer wat losser met alle maatregelen omgaan. En op zich snap ik dat, maar laat ik wel heel duidelijk zien dat hoe grotere fout kunnen we bijna niet met elkaar maken. Als we weten dat we het niet kunnen, dan doen we in no time alles teniet wat er is opgebouwd en schieten we meteen weer naar een nieuwe hoge piek, met alle gevolgen van dien voor de ziekenhuizen en daarmee de schoonmakers, de patiëntenvoerders, de verpleegkundigen en de artsen die daar werken.

Eigen
effectiviteit
(we kunnen het)

- En de deskundigen vertellen ons dat dit komt door alle maatregelen én doordat we ons daaraan houden natuurlijk. Dat is positief, maar er schuilt ook een risico in. *Het risico namelijk dat mensen denken dat ze wel weer wat losser met alle regels kunnen omgaan.* **En op zich snap ik dat**, maar laat ik wel heel duidelijk zeggen: een grotere fout kunnen we bijna niet met elkaar maken. Als we nu niet volhouden, dan doen we de time alles teniet wat er is opgebouwd en schieten we meteen voor de haak. We hebben nu een hoge piek, met alle gevolgen van dien voor de ziekenhuizen, de schoonmakers, de patiëntenvervoerders, de verpleegkundigen, de artsen die daar werken.

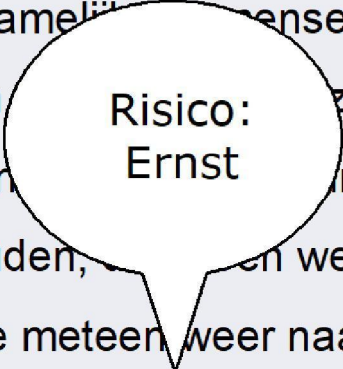

Begrip

- En de deskundigen vertellen ons dat het komt door alle maatregelen én doordat we ons daaraan houden. Dat is positief, maar er schuilt ook een risico in. Het risico is dat mensen denken dat ze wel weer wat lossen met alle regels kunnen omzeilen en op zich snap ik dat, maar laat ik wel heel duidelijk zeggen: een grote fout kunnen we bijna niet met elkaar maken. **Als we nu niet volhouden, dan doen we in no time alles teniet wat er is opgebouwd en schieten we meteen weer naar een nieuwe hoge piek**, met alle gevolgen van dien voor de ziekenhuizen en daarmee de schoonmakers, de patiëntenvervoerders, de verpleegkundigen en de artsen die daar werken.

Risico:
vatbaarheid

- En de deskundigen vertellen ons dat dit komt door alle maatregelen én doordat we ons daaraan houden natuurlijk. Dat is positief, maar er schuilt ook een risico in. Het risico namelijk mensen denken dat ze wel weer wat lossen met alle regels kunnen. zich snap ik dat, maar laat ik wel heel duidelijk zeggen: een risico. Mensen we bijna niet met elkaar maken. Als we nu niet volhouden, dan we in no time alles teniet wat er is opgebouwd en schieten we meteen weer naar een nieuwe hoge piek, **met alle gevolgen van dien voor de ziekenhuizen** en daarmee de schoonmakers, de patiëntenvervoerders, de verpleegkundigen en de artsen die daar werken.

- Ten eerste dat ik vorig weekend echt trots was op ons land. Ondanks het stralende weer en met de nodige inzet van burgemeesters is het in het hele land gelukt de regels in acht te nemen. We bleven zoveel mogelijk thuis en als we de deur uitgingen voor een wandeling, een boodschap of een fietstochtje dan hielden we die anderhalve meter afstand. En natuurlijk, er waren uitzonderingen, maar daar is steeds streng op gehandhaafd. En die paar uitzonderingen doen niets af aan het feit dat Nederland zich vorig weekend van zijn beste kant heeft laten zien. We hebben dit dus voor elkaar over. En het is ook meteen de enige manier. Want de cijfers laten nu voorzichtig zien dat het allemaal niet voor niets is. Het aantal besmettingen, het aantal ziekenhuisopnamen en dus het aantal mensen op de intensive care afdelingen, die stijgen minder snel, die aantallen. En de deskundigen vertellen ons dat dit komt door alle maatregelen én doordat we ons daaraan houden natuurlijk. Dat is positief, maar er schuilt ook een risico in. Het risico namelijk dat mensen denken dat ze wel weer wat losser met alle regels kunnen omgaan. En op zich snap ik dat, maar laat ik wel heel duidelijk zeggen: een grotere fout kunnen we bijna niet met elkaar maken. Als we nu niet volhouden, dan doen we in no time alles teniet wat er is opgebouwd en schieten we meteen weer naar een nieuwe hoge piek, met alle gevolgen van dien voor de ziekenhuizen en daarmee de schoonmakers, de patiëntenvoerders, de verpleegkundigen en de artsen die daar werken.

- Ten eerste dat ik vorig weekend echt trots was op ons land. Ondanks het stralende weer en met de nodige inzet van burgemeesters is het in het hele land gelukt de regels in acht te nemen. **We** bleven zoveel mogelijk thuis en als **we** de deur uitgingen voor een wandeling, een boodschap of een fietstochtje dan hielden **we** die anderhalve meter afstand. En natuurlijk, er waren uitzonderingen, maar dat is steeds streng op gehandhaafd. En die paar uitzonderingen doen niet af van het feit dat Nederland zich vorig weekend van zijn beste kant heeft laten zien. En dit is dus voor elkaar over. En het is ook meteen de enige manier. En nu we nu voorzichtig zien dat het allemaal niet voor niets is. Het aantal ziekenhuisopnamen en dus het aantal mensen op de intensive care afdelingen, die stijgen minder snel, die aantallen. En de deskundigen vertellen ons dat dit komt door alle maatregelen én doordat we ons daaraan houden, natuurlijk. Dat is positief, maar er schuilt ook een risico in. **Het risico namelijk dat mensen denken dat ze wel weer wat lossen met alle regels kunnen omgaan.** En op zich snap ik dat, maar laat ik wel heel duidelijk zeggen: een grotere fout kunnen **we** bijna niet met elkaar maken. Als **we** nu niet volhouden, dan doen **we** in no time alles teniet wat er is opgebouwd en schieten **we** meteen weer naar een nieuwe hoge piek, met alle gevolgen van dien voor de ziekenhuizen en daarmee de schoonmakers, de patiëntenvoerders, de verpleegkundigen en de artsen die daar werken.

Niet "we":
anderen

Ontwikkelen overheidscommunicatie en interventies

- Vanuit de RIVM corona gedragsunit is een praktisch stappenplan ontwikkeld
  - Biedt handvatten voor ontwikkelen overheids-communicatie en interventies
- In 6 stappen:
  1. Definieer doelgedrag
  2. Definieer doelgroep
  3. Bepaal determinanten (zie *gedragsmodel*)
  4. Bepaal methoden voor gedragsverandering
  5. Bepaal wie boodschap verspreidt
  6. Evalueer

Ontwikkelen overheidscommunicatie en interventies

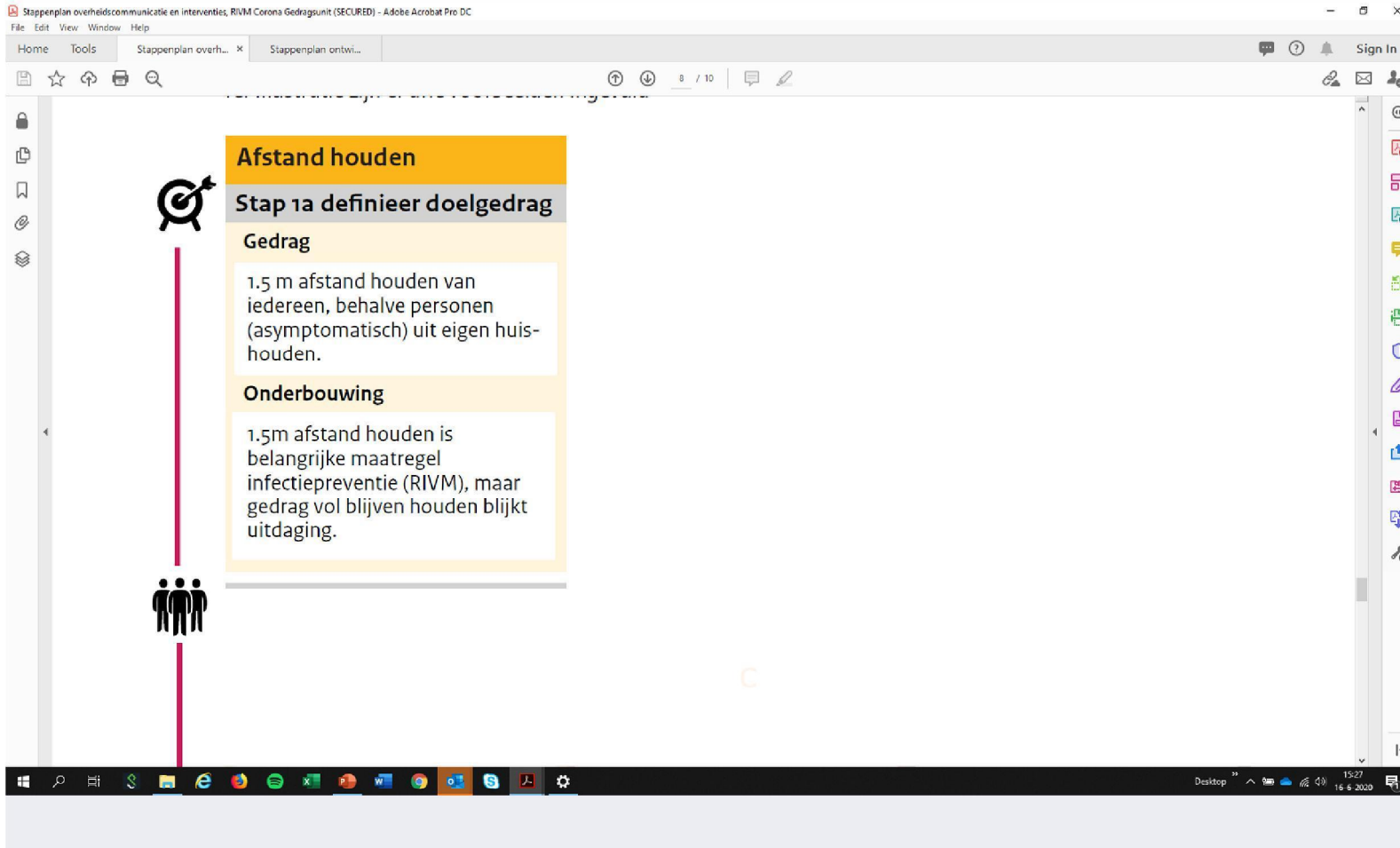
Stappenplan

ontwikkelen overheidscommunicatie en interventies

Ter illustratie zijn er drie voorbeelden ingevuld

	Afstand houden	Handen wassen	Niet op bezoek
	Stap 1a definieer doelgedrag		
Gedrag	Gedrag	Gedrag	Gedrag
1,5 m afstand houden van iedereen, behalve personen (asymptotisch) uit eigen huishouden.	Meerdere keren per dag handen wassen o.a. na het boodschappen doen.	Niet op bezoek gaan bij familie, vrienden en kennissen.	
Onderbouwing	Onderbouwing	Onderbouwing	Onderbouwing
1,5m afstand houden is belangrijke maatregel infectiepreventie (RIVM), maar gedrag vol blijven houden blijkt uitdaging.	Regelmatig handen wassen is een belangrijke maatregel om besmetting te voorkomen (RIVM).	Hoe minder sociaal verkeer, hoe minder kans op besmetting (RIVM).	
	Stap 1b definieer doelgroep		
Doelgroep	Doelgroep	Doelgroep	Doelgroep
Nederlandse bevolking in het algemeen.	Nederlandse bevolking in het algemeen.	Jongeren tussen de 16 en 23 jaar.	
Onderbouwing	Onderbouwing	Onderbouwing	Onderbouwing
Signalen van gezagsdragers geven aan dat mensen zich minder goed aan de 1,5 m afstand houden.	De gedragsmaatregelen zijn voor iedereen van groot belang om besmetting te voorkomen.	Signalen van gezagsdragers en jongerenwerkers geven aan dat jongeren in deze leeftijdsgroep	

- Vanuit de RIVM corona gedragsunit is een praktisch stappenplan ontwikkeld
  - Biedt handvatten voor ontwikkelen overheidscommunicatie en interventies
- In 6 stappen:
  1. Definieer doelgedrag
  2. Definieer doelgroep
  3. Bepaal determinanten (zie *gedragsmodel*)
  4. Bepaal methoden voor gedragsverandering
  5. Bepaal wie boodschap verspreidt
  6. Evalueer

Stappenplan overheidscommunicatie en interventies, RIVM Corona Gedragseenheid (SECURED) - Adobe Acrobat Pro DC

Home Tools Stappenplan overh... Stappenplan ontwi...

8 / 10

Sign In

Afstand houden

Stap 1a definieer doelgedrag

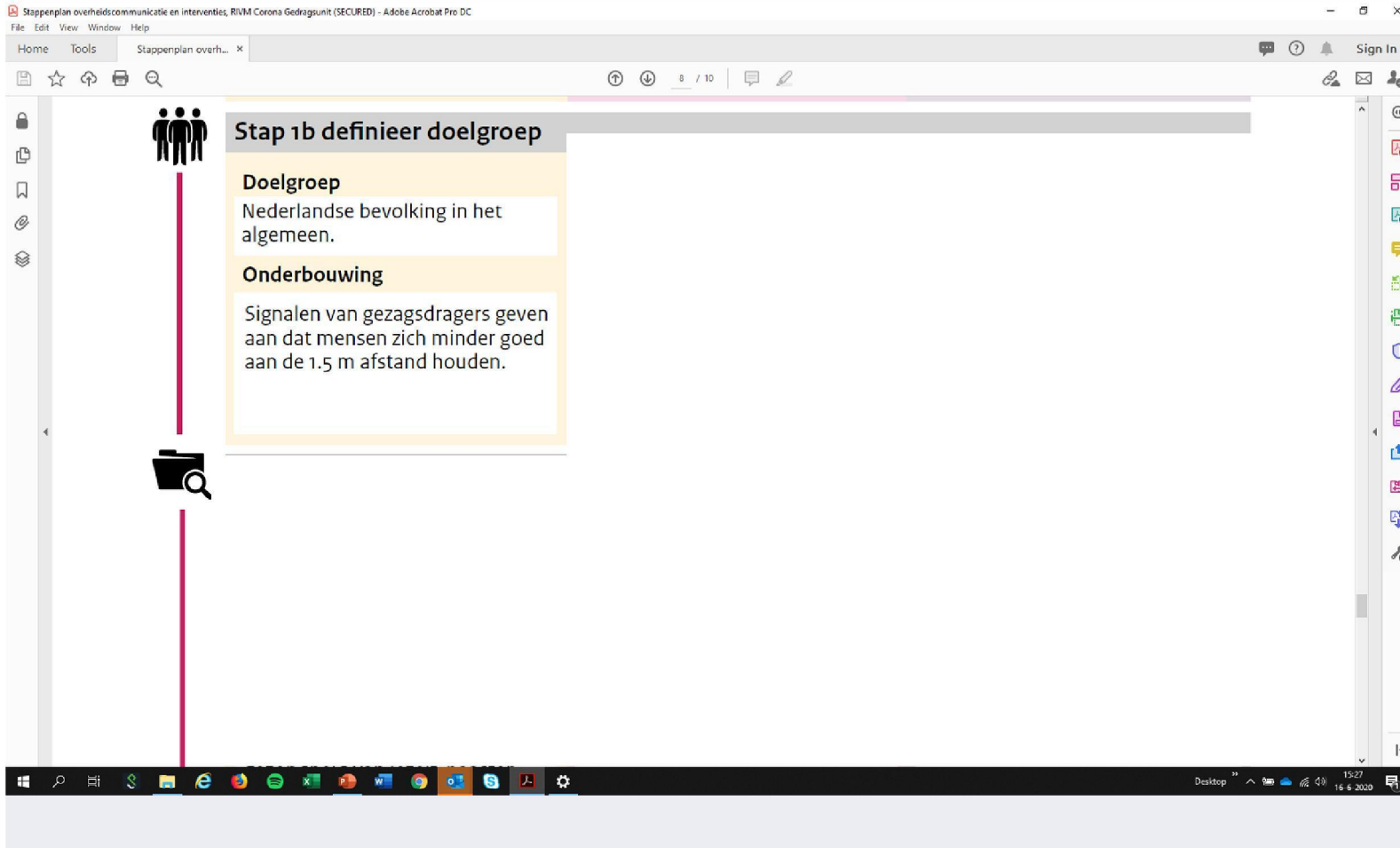
Gedrag

1.5 m afstand houden van iedereen, behalve personen (asymptotisch) uit eigen huishouden.

Onderbouwing

1.5m afstand houden is belangrijke maatregel infectiepreventie (RIVM), maar gedrag vol blijven houden blijkt uitdaging.

15:27 16-5-2020

Stappenplan overheidscommunicatie en interventies, RIVM Corona Gedragsunit (SECURED) - Adobe Acrobat Pro DC

File Edit View Window Help

Home Tools Stappenplan overh... x

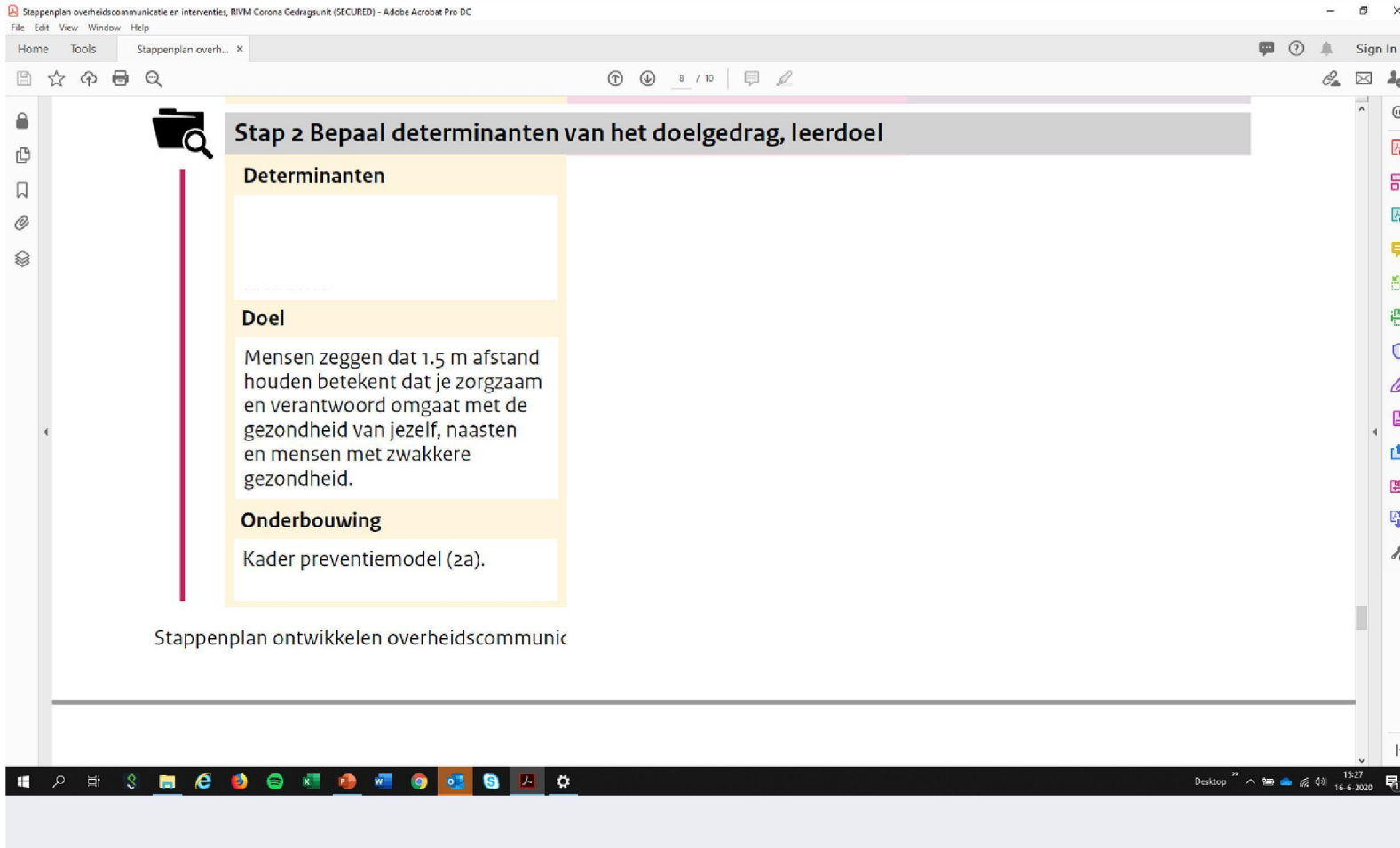
8 / 10

Stap 1b definieer doelgroep

Doelgroep
Nederlandse bevolking in het algemeen.

Onderbouwing
Signalen van gezagsdragers geven aan dat mensen zich minder goed aan de 1.5 m afstand houden.

Desktop 15:27 16-5-2020

Stappenplan overheidscommunicatie en interventies, RIVM Corona Gedragsunit (SECURED) - Adobe Acrobat Pro DC

File Edit View Window Help

Home Tools Stappenplan overh... x

8 / 10

Sign In

Stap 2 Bepaal determinanten van het doelgedrag, leerdoel

Determinanten

Doel

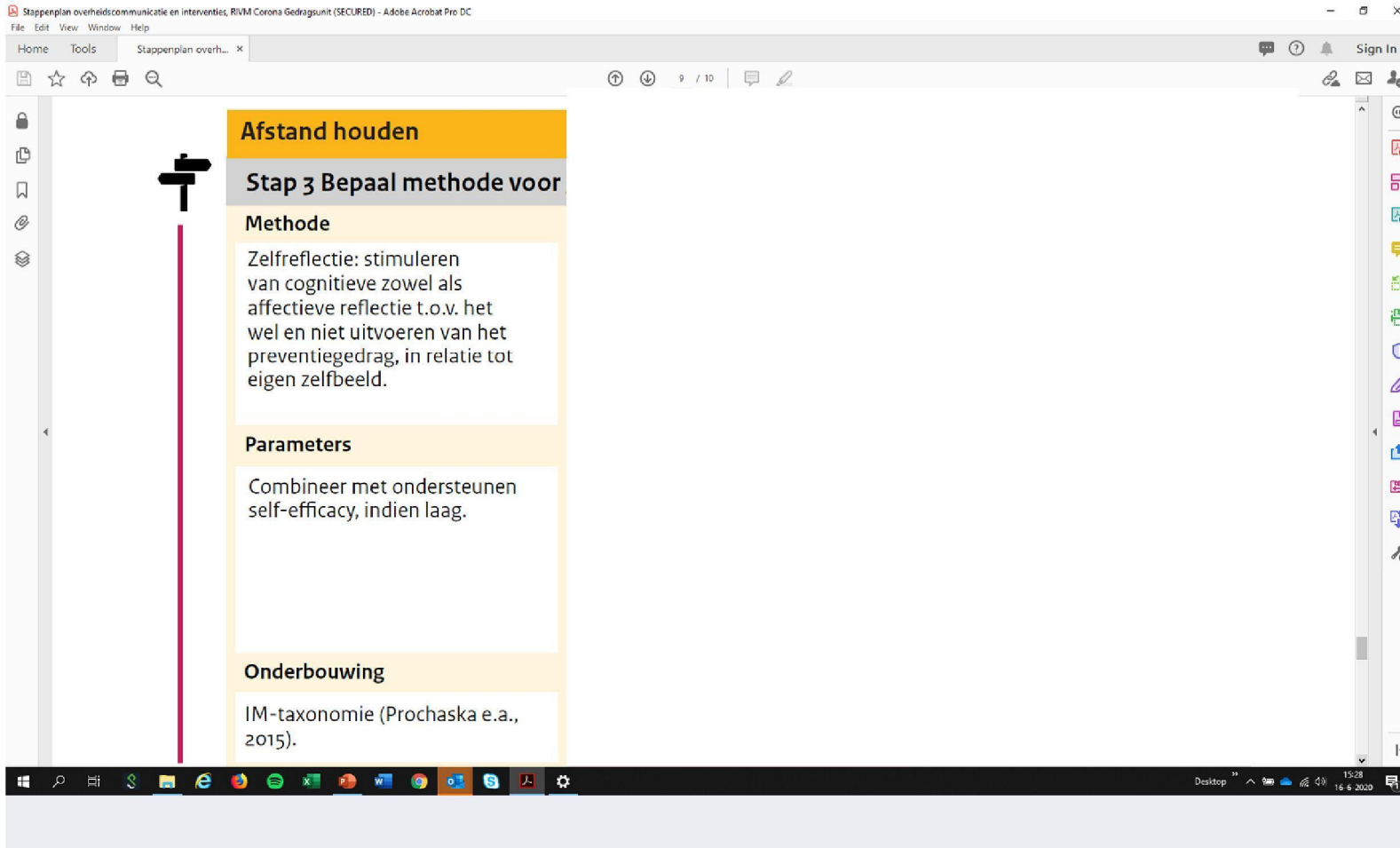
Mensen zeggen dat 1,5 m afstand houden betekent dat je zorgzaam en verantwoord omgaat met de gezondheid van jezelf, naasten en mensen met zwakkere gezondheid.

Onderbouwing

Kader preventiemodel (2a).

Stappenplan ontwikkelen overheidscommunicatie

Desktop 15:27 16-5-2020

Stappenplan overheidscommunicatie en interventies, RIVM Corona Gedragseenheid (SECURED) - Adobe Acrobat Pro DC

File Edit View Window Help

Home Tools Stappenplan overh... x

9 / 10

Sign In

	Afstand houden	9 / 10

Stap 3 Bepaal methode voor

Methode

Zelfreflectie: stimuleren van cognitieve zowel als affectieve reflectie t.o.v. het wel en niet uitvoeren van het preventiegedrag, in relatie tot eigen zelfbeeld.

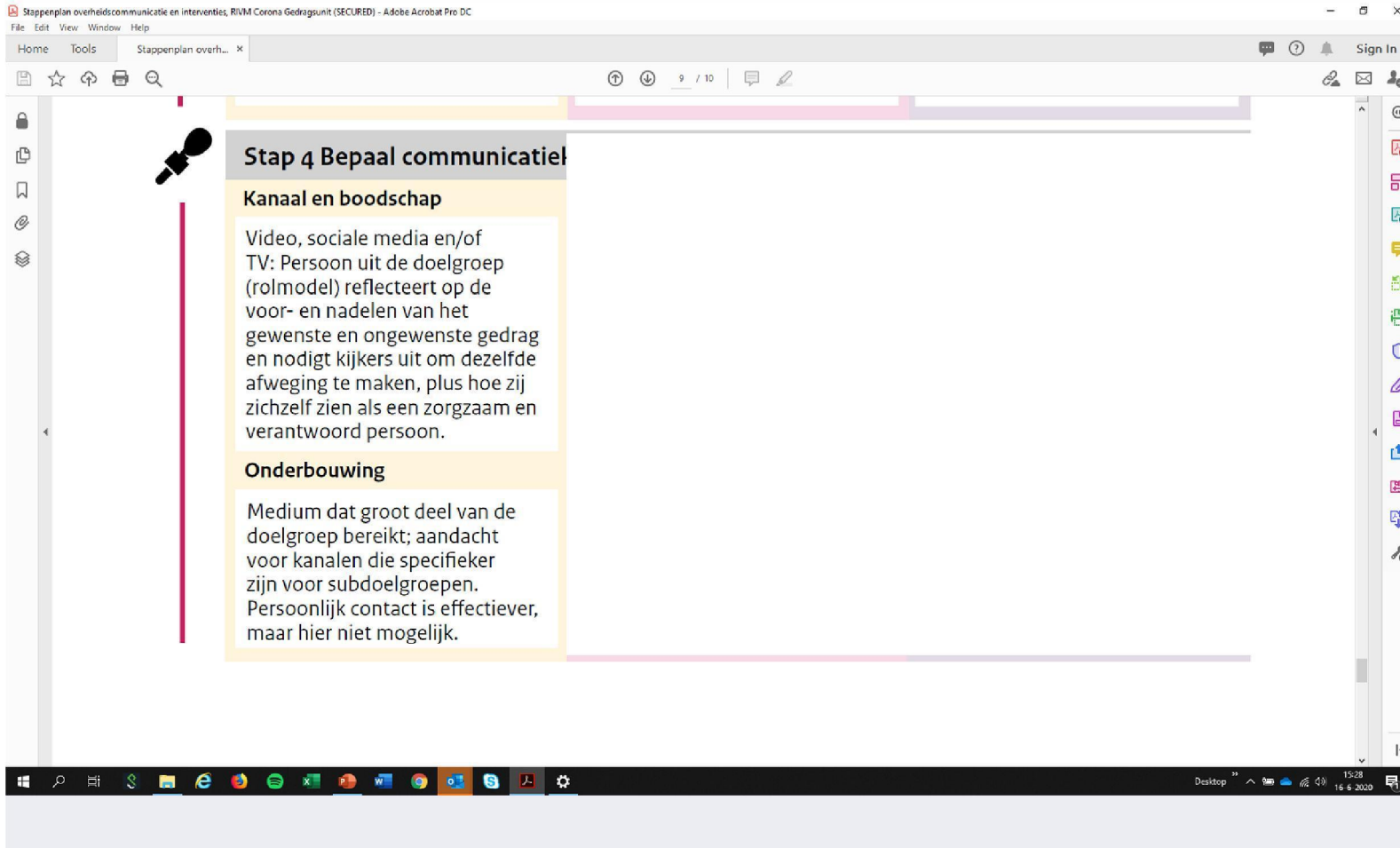
Parameters

Combineer met ondersteunen self-efficacy, indien laag.

Onderbouwing

IM-taxonomie (Prochaska e.a., 2015).

Desktop 15:28 16-5-2020

Stappenplan overheidscommunicatie en interventies, RIVM Corona Gedragsunit (SECURED) - Adobe Acrobat Pro DC

File Edit View Window Help

Home Tools Stappenplan overh... x

9 / 10

Sign In

Stap 4 Bepaal communicatie!

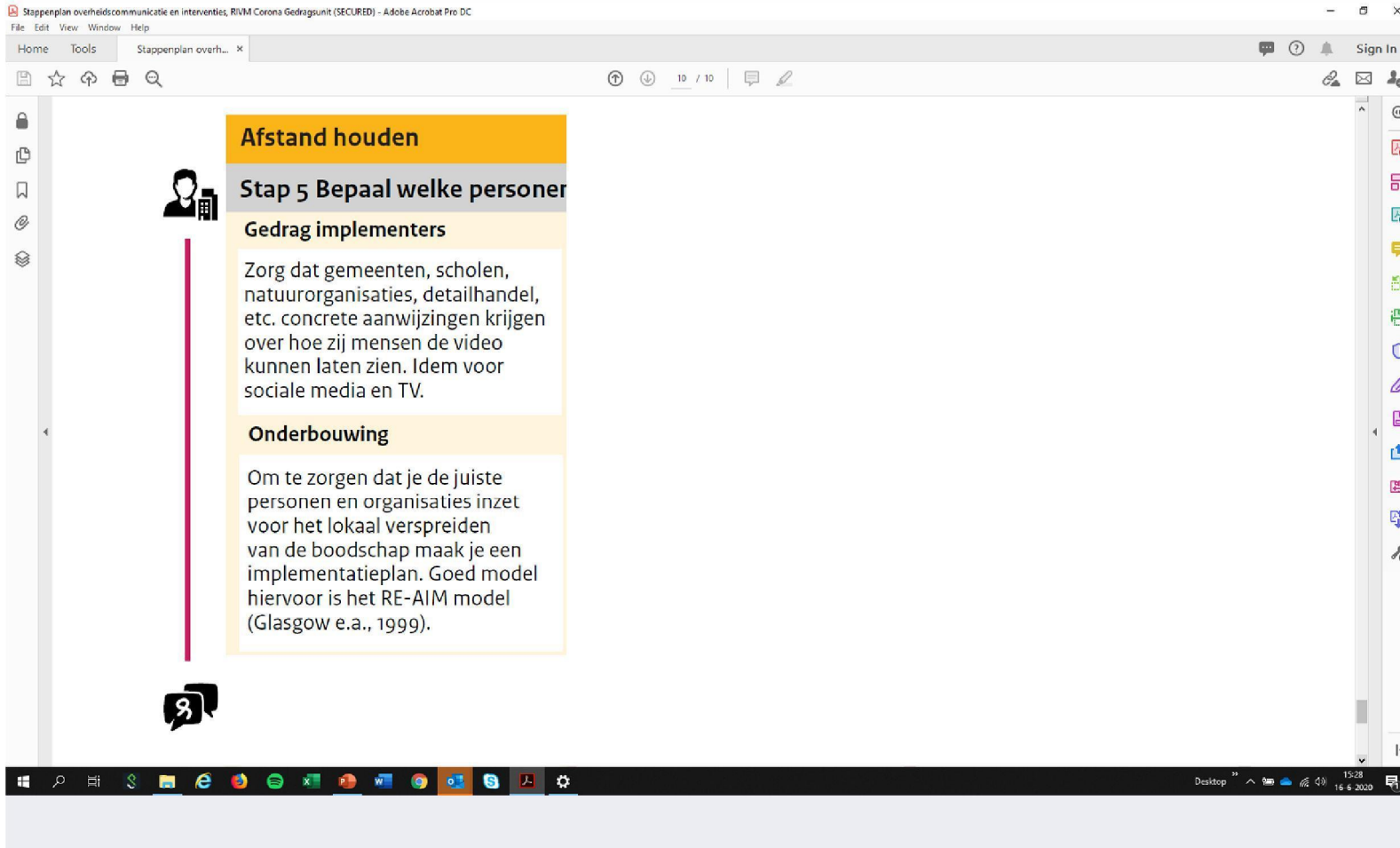
Kanaal en boodschap

Video, sociale media en/of TV: Persoon uit de doelgroep (rolmodel) reflecteert op de voor- en nadelen van het gewenste en ongewenste gedrag en nodigt kijkers uit om dezelfde afweging te maken, plus hoe zij zichzelf zien als een zorgzaam en verantwoord persoon.

Onderbouwing

Medium dat groot deel van de doelgroep bereikt; aandacht voor kanalen die specifiek zijn voor subdoelgroepen. Persoonlijk contact is effectiever, maar hier niet mogelijk.

Desktop 15:28 16-5-2020

Stappenplan overheidscommunicatie en interventies, RIVM Corona Gedragseenheid (SECURED) - Adobe Acrobat Pro DC

Home Tools Stappenplan overh... x

File Edit View Window Help

10 / 10

Sign In

Afstand houden

Stap 5 Bepaal welke personen Gedrag implementers

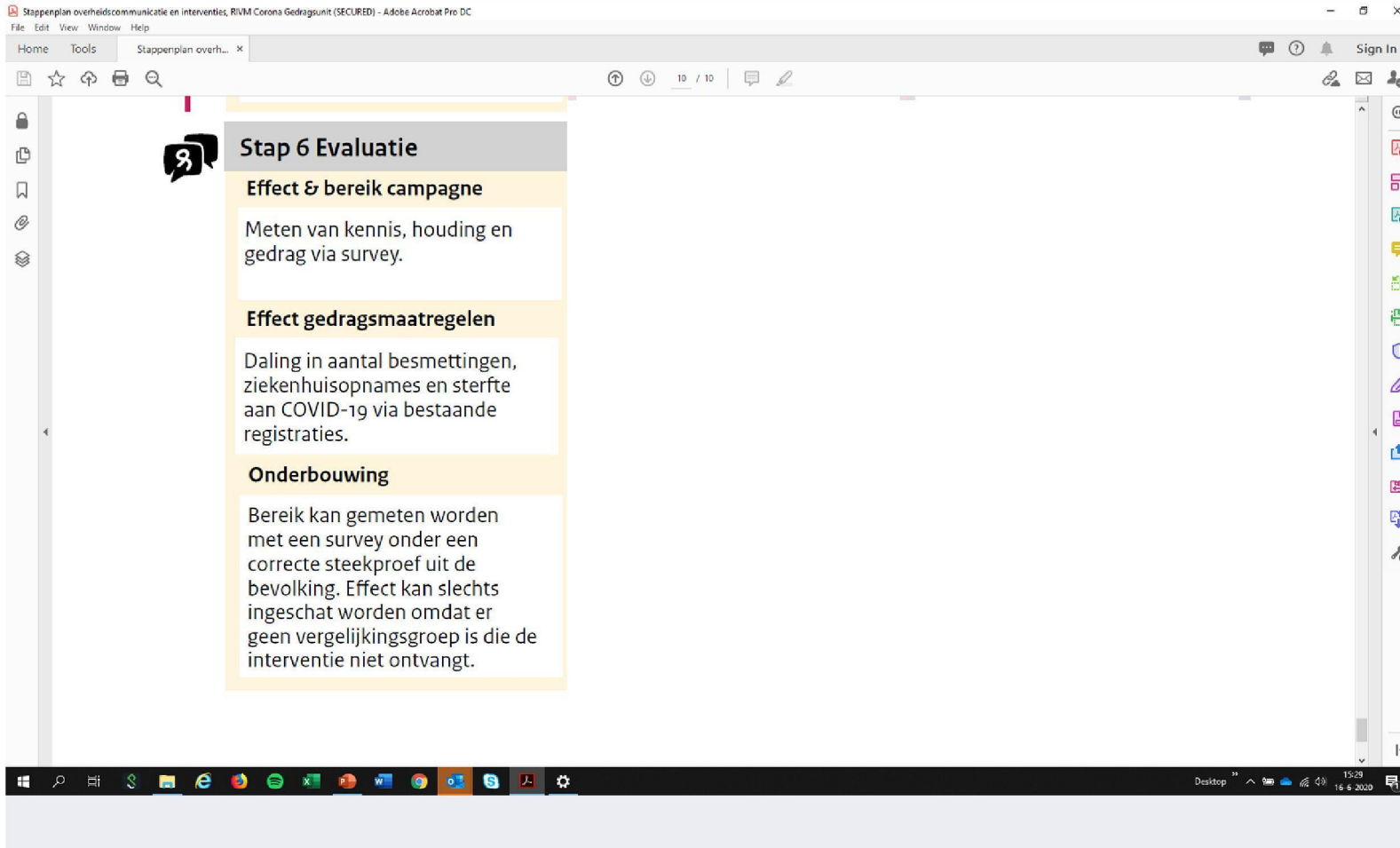
Gedrag implementers

Zorg dat gemeenten, scholen, natuurorganisaties, detailhandel, etc. concrete aanwijzingen krijgen over hoe zij mensen de video kunnen laten zien. Idem voor sociale media en TV.

Onderbouwing

Om te zorgen dat je de juiste personen en organisaties inzet voor het lokaal verspreiden van de boodschap maak je een implementatieplan. Goed model hiervoor is het RE-AIM model (Glasgow e.a., 1999).

Desktop 15:28 16-5-2020

Stap 6 Evaluatie

Effect & bereik campagne

Meten van kennis, houding en gedrag via survey.

Effect gedragsmaatregelen

Daling in aantal besmettingen, ziekenhuisopnames en sterfte aan COVID-19 via bestaande registraties.

Onderbouwing

Bereik kan gemeten worden met een survey onder een correcte steekproef uit de bevolking. Effect kan slechts ingeschat worden omdat er geen vergelijkingsgroep is die de interventie niet ontvangt.

https://www.youtube.com/watch?v=5P9fN3srJVk

COVID-19

Ontvang de laatste informatie van de Rijksoverheid over COVID-19.

[MEER INFORMATIE](#)

Meer informatie op Google

INZET DEFENSIE IN STRIJD TEGEN COVID-19

sinds 11 maart

GRENSTOEZICHT EN HANDHAVING REISBEPERKING door Marechaussee

21 MILITAIR ONDERSTEUNERS in nationale crisisstructuur

19 IC PLEKKEN CALAMITEITEN-HOSPITAAL en bijbehorend materiaal

55 MEDISCH/LOGISTIEK PLANNERS verspreid over Nederland

5 PLANNERS bij het Nationaal Crisis Centrum ter ondersteuning van coördinatie en crisismanagement

350 MILITAIR MEDISCH PERSONEEL bij 32 ziekenhuizen, verplegings- en verzorgingshuizen, zorghotels, verspreid over Nederland

Assistentie bij **PLAN-NING HERVERDELING PATIËNTEN** uit Brabantse ziekenhuizen

OPVANG VREEMDELINGEN Willem Lodewijk van Nassaukazerne in Zoutkamp

6 PLANNERS bij VWS ter ondersteuning van coördinatie en crisismanagement

POST IC-ZORG in Militair Revalidatie-centrum Doorn

ADVISERING BIJ OPZETTEN ZORGHOTELS in Doetinchem, Almen, Apeldoorn

7 MEDEWERKERS bij het Van der Valk Hotel in Urmond, voor opbouw zorghotel

OPSLAG BOTEN AMSTERDAMSE HULPDIENSTEN in Marine Etablissement

INZET HELICOPTERS VOOR PATIËNTEN-VERVOER Waddeneilanden vanaf

ONDERSTEUNING POLITIE BIJ HANDHAVING openbare orde toeristische

ONDERSTEUNING NAZORG IC-PERSONEEL Máxima Medisch Centrum

POST IC-ZORG in Militair Revalidatie-centrum Doorn

OPSLAG BOTEN AMSTERDAMSE HULPDIENSTEN in Marine Etablissement

ISOLATIE- EN QUARANTAINELOCATIE op kamp Wallaardt Sacré, Huis ter Heide

DEFENSIE STELT TER BESCHIKKING:

71 Beademingsapparaten
2 Röntgenapparaten
6 Anesthesie apparaten
1 Mobiel laboratorium
152 Veld- en stapelbedden voor (kinder-)opvang op 3 locaties
75 Veldbedden
10 Spuitpompen en 10 infuuspompen

AANTAL TOEGEKENDE EN UITGEVOERDE BIJSTANDSAANVRAGEN

TOTALE INZET IN MENS-DAGEN **80**
38.000

ADVISERING BIJ OPZETTEN ZORGHOTELS in Doetinchem, Almen, Apeldoorn

INZET HELICOPTERS VOOR PATIËNTEN-VERVOER Waddeneilanden vanaf vliegbasis De Koij

ZR.MS. KAREL DOORMAN naar Caribisch gebied voor hulp coronacrisis

7 MEDEWERKERS bij het Van der Valk Hotel in Urmond, voor opbouw zorghotel

ONDERSTEUNING POLITIE BIJ HANDHAVING openbare orde toeristische locaties

GEbruik Vliegbasis VOLKEL voor helikopter patiëntenvoer stichting Zorgvleugels

ONDERSTEUNING NAZORG IC-PERSONEEL Máxima Medisch Centrum (Veldhoven)

42 MILITAIRES ONDERSTEUNEN VOEDSELBANKEN

VERTEGENWOORDIGING ALS LID, ADVISEUR OF MEDISCH-/LOGISTIEK PLANNER:

- Bij de 25 veiligheidsregio's
- LOCC-Nationaal
- Staf Detachement Nationale Operatie
- Landelijk Operationeel Team-Covid19
- Landelijk Coördinatie Patiënten Spreiding
- Landelijk Consortium Hulpmiddelen
- Task Force CARIB
- Nationaal Crisis Centrum
- Interdepartementaal Afstemmingsoverleg
- Interdepartementaal Crisis Coördinatie beraad
- Ministerieel Crisis Coördinatie beraad

SI

INZET DEFENSIE IN CARIBISCH GEBIED IN STRIJD TEGEN COVID-19 sinds 27 maart

ONDERSTEUNING LOKALE AUTORITEITEN bij handhaven van de openbare orde op alle eilanden

ONDERSTEUNING VOEDSELBANK op Aruba en Curaçao

MEDISCHE MILITAIERN ondersteunen corona testteam op Curaçao

TRANSPORT MEDISCHE HUL GOEDEREN voor Curaçao

ZR.MS. GRONINGEN ondersteunt de kustwacht bij grensbewaking

MILITAIERN ondersteunen opbouw noodaccommodatie op Sint Maarten

ZR.MS. ZEELAND ondersteunt de kustwacht bij grensbewaking

6 BEADEMINGS-APPARATEN voor Sint Maarten

MILITAIERN ONDERSTEUNEN KUSTWACHT bij maritieme grensbewaking

ONDERSTEUNING POLITIETAKEN door Marechaussee op alle eilanden

14 MEDISCH MILITAIR PERSONEEL op Sint Maarten

ZR.MS. KAREL DOORMAN in Caribisch gebied voor hulp coronacrisis

POLITIETAKEN door Marechaussee op alle eilanden

± 55 MARINIERS voor ondersteuning handhaving openbare orde op Sint Maarten

MILITAIR PERSONEEL op Sint Maarten

INTENSIVEREN MILITAIRE POLITIEZORG door Marechaussee op Aruba, Curaçao en Sint Maarten

DOORMAN in Caribisch gebied voor hulp coronacrisis

ONBEMAND VLIETUIG INCL. DETACHEMENT voor ondersteuning maritieme grensbewaking Aruba

± 20 EXTRA STAF-ONDERSTEUNING op Curaçao

